

STRATEŠKI
PROGRAM RAZVOJA
OPĆINE JAGODNJAK
ZA RAZDOBLJE
2021.-2027.

Rujan, 2021.

Naručitelj:

Općina Jagodnjak

Borisa Kidriča 100, 31 324 Jagodnjak

WEB: <http://www.jagodnjak.hr/>

E-MAIL: opcina@jagodnjak.hr

Telefon: 031 300 994

Fax: 031 300 940

Izrađivač:

SINTAGMA d.o.o.

Ferde Livadića 15, 10431 Sv. Nedelja

WEB: www.arr-sintagma.hr

E-MAIL: info@arr-sintagma.hr

Telefon/Fax: 035/ 361 – 947

Sadržaj

1. POVIJEST OPĆINE	5
2. GEOGRAFSKI I GEOPROMETNI POLOŽAJ	5
3. STANOVNIŠTVO.....	7
4. RADNA SNAGA.....	12
4.1. ZAPOSLENOST	12
4.2. NEZAPOSLENOST.....	12
5. KLIMA I RELJEF	15
6. GOSPODARSTVO.....	16
6.1. PODUZETNIŠTVO I OBRITNIŠTVO.....	16
6.2. PODUZETNIČKE ZONE.....	18
6.3. POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO	18
6.4. TURIZAM	20
7. DRUŠTVENE DJELATNOSTI I INFRASTRUKTURA.....	22
7.1. JAVNA UPRAVA	22
7.2. ODGOJNO OBRAZOVNA STRUKTURA.....	23
7.3. ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB	24
7.4. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA	24
7.5. UDRUGE.....	25
8. INFRASTRUKTURA.....	27
8.1. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	27
8.1.1. VODOOPSKRBA	27
8.1.2. SUSTAV ODVODNJE OTPADNIH VODA	28
8.1.3. GOSPODARENJE OTPADOM.....	28
8.1.4. ENERGETSKI SUSTAV.....	29
8.1.5. PLINOBRSKRBA	30
8.1.6. JAVNA RASVJETA	30
8.1.7. GROBLJA.....	30
8.2. PROMETNA INFRASTRUKTURA	30
8.2.1. CESTOVNI PROMET.....	31
8.2.2. POŠTA I TELEKOMUNIKACIJSKA MREŽA	31
9. PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA	32
9.1. PRIRODNA BAŠTINA.....	32
9.2. KULTURNA BAŠTINA	33
10. SWOT ANALIZA	37
11. VIZIJA OPĆINE JAGODNJAK	42

12. STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE RAZVOJA OPĆINE JAGODNJAK	43
12.1. STRATEŠKI CILJ 1: POVEĆANJE KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA POTICANJEM INOVACIJSKOG OKRUŽENJA.....	44
12.2. STRATEŠKI CILJ 2: INFRASTRUKTURNO RAZVIJENA I EKOLOŠKI SAVJESNA OPĆINA	48
12.3. STRATEŠKI CILJ 3: ODRŽAVANJE I POBOLJŠAVANJE SVEUKUPNE KAKVOĆE ŽIVOTA STANOVNIKA OPĆINE	51
12.4. RAZRADA MJERA ZA OSTVARENJE STRATEŠKIH CILJEVA	53
13. INSTITUCIONALNI OKVIR I STRUKTURA UPRAVLJANJA PROVEDBOM STRATEŠKOG PROGRAMA RAZVOJA.....	74
14. FINACIJSKI OKVIR	75
15. USKLAĐENOST STRATEŠKOG PROGRAMA RAZVOJA S VAŽNIM NACIONALNIM I REGIONALNIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA	79
16. ZAKLJUČAK.....	80

ANALIZA STANJA

1. POVIJEST OPĆINE

Povijest samoga naselja Jagodnjak seže daleko u povijest, točnije u 1323. godinu, s vremenom mijenjajući imena, no današnji i službeni naziv datira od 1922. godine po jednoj rudini koja i danas postoji u grunтовnici, a zove se Jagodnjak. Pored tog službenog naziva još uvijek je u upotrebi naziv Kačvala ili Kačvola. Taj naziv nastao je od mađarskog službenog naziva *Kácsfalva*, a u toku svoje dugogodišnje povijesti naselje je više puta mijenjalo nazive.

Prvi put se spominje 1323. godine pod nazivom *Terra Kaach*. Kasnije mijenja naziv u *Kachfalua*, potom u *Kachfalwa* i *Kacsfalva*. Nakon dolaska Srba u to naselje 1690. godine, mjesto dobiva neslužbeni naziv Kačvala. Pod tim nazivom selo se vodilo u crkvenoj administraciji Srpske mitropolije u Srijemskim Karlovcima i u administraciji Budimske eparhije.

Godine 1591. tu žive Mađari. Sredinom 17. stoljeća selo je bilo naseljeno pretežito srpskim stanovništvom. Nakon Rákóczyjevog ustanka izbjeglo se stanovništvo vraća. Po popisu iz 1711. godine u selu živi 27 obitelji, od kojih je 21 doseljena iz Slavonije, a nakon isteka poreznih olakšica napuštaju naselje i sele se u mjesto gdje će vjerojatno imati nove privilegije. Tridesetih godina 18. stoljeća doseljavaju se njemačke obitelji katoličke i luteranske vjere.

Po popisu iz 1751. godine u naselju ima 80 pravoslavnih domova. 1787. godine selo ima 34 osobe rimokatoličke vjere (hrvatske i njemačke narodnosti) i 1244 osobe pravoslavne vjere. 1846. godine u selu živi 1030 stanovnika pravoslavne vjere, 1900. broj pravoslavnih stanovnika se povećava na 1.148, a po podacima iz 1905. u mjestu ima 467 domova, od toga su 202 pravoslavna sa 1.128 članova, a ostalo stanovništvo čine Nijemci i ostali.

Za vrijeme vladavine Turaka Baranjom dolaze prvi Srbi u područje današnje Općine Jagodnjak, da bi se naseljavanje nastavilo seobom Arsenija Čarnojevića i dalje tijekom prve polovice 18. stoljeća. Tridesetih godina 18. stoljeća doseljavaju se Nijemci. Pred kraj Drugog svjetskog rata veći dio Nijemaca napušta područje današnje Općine, a 1946. godine doseljavaju se srpske porodice s područja Banije, iz okoline Kostajnice, Gline, Petrinje i Dvora na Uni. Poslije njih doseljavaju se i porodice iz Međimurja, Zagorja i Bosne.

Općina Jagodnjak formirana je *Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj* od 24. 4. 1998. godine. Člankom 14, stavak 3, propisano je: Iza općine pod rednim brojem 14. Gorjani, dodaje se pod brojem 15. nova općina pod nazivom: "Jagodnjak" u sastav koje ulaze sljedeća naselja: "Bolman, Jagodnjak, Majške Međe, Novi Bolman i Novi Čeminac".

2. GEOGRAFSKI I GEOPROMETNI POLOŽAJ

Područje Općine Jagodnjak pripada zapadnom dijelu geografskog prostora Baranje, koja zauzima sjeveroistočni dio Republike Hrvatske, kao dio geografske cjeline Istočne Hrvatske. Općina Jagodnjak, prema teritorijalnom ustrojstvu, pripada području Osječko-baranjske županije, njezinu sjeveroistočnom dijelu, s udjelom od 2,5 % ukupnog prostora Županije.

Na sjeveru i zapadu graniči s Općinom Petlovac i Gradom Beli Manastir, na istoku graniči s općinama Čeminac i Darda, a na jugu graniči s Općinom Petrijevci i Gradom Valpovo, od kojih je odvojena rijekom Dravom.

Naselja u općini su:

- Bolman
- Novi Bolman
- Jagodnjak
- Majške Međe

Bolman/Novi Bolman se nalazi 8 km sjeverozapadno od Jagodnjaka, 32 km od Osijeka i 12 km od Belog Manastira., a Jagodnjak se nalazi 25 km sjeverozapadno od Osijeka i 17 km (cestom) južno od Belog Manastira, dok se Majške Međe nalaze 2 km jugozapadno od Bolmana. Majške Međe su najmanje mjesto u Općini.

Općina ima površinu 104,9 km², i zauzima 2,5 % površine Osječko-baranjske županije. U strukturi površina prema namjeni apsolutno prevladavaju površine poljoprivrednog zemljišta (oranice: oko 7 900 ha, šume: oko 1 600 ha).

Smještena u zapadnom dijelu Baranje, no ipak na samom istoku Hrvatske, nalazi se na „vratima Europske unije“. Jagodnjaku i Baranji tako su prvi susjedi rijeke Drava i Dunav, države Srbija i Mađarska, a niti sedamdesetak kilometara južnije, granica je s Bosnom i Hercegovinom. Sjecište putova, kao i blizina nekoliko granica, garancija su dobroj prometnoj povezanosti ne samo sa zemljama u regiji i Jugoistočnoj Europi, nego i šire.

Prostorom Općine prolaze dva značajna prometna koridora. To su postojeći plovni put na rijeci Dravi i planirana autocesta u koridoru Vc (Budimpešta-Ploče). Blizina čvora "Čeminac" osigurava prostoru Općine Jagodnjak povoljan prostorno-prometni položaj i uvjete za gospodarski razvoj.

Slika 1.: Položaj Općine Jagodnjak u Osječko-baranjskoj županiji

Izvor: Općina Jagodnjak

3. STANOVNIŠTVO

Prema podacima iz popisa stanovništva Državnog zavoda za statistiku iz 2011. godine, na području Općine Jagodnjak u ukupno 4 naselja stanuje 2023 stanovnika.

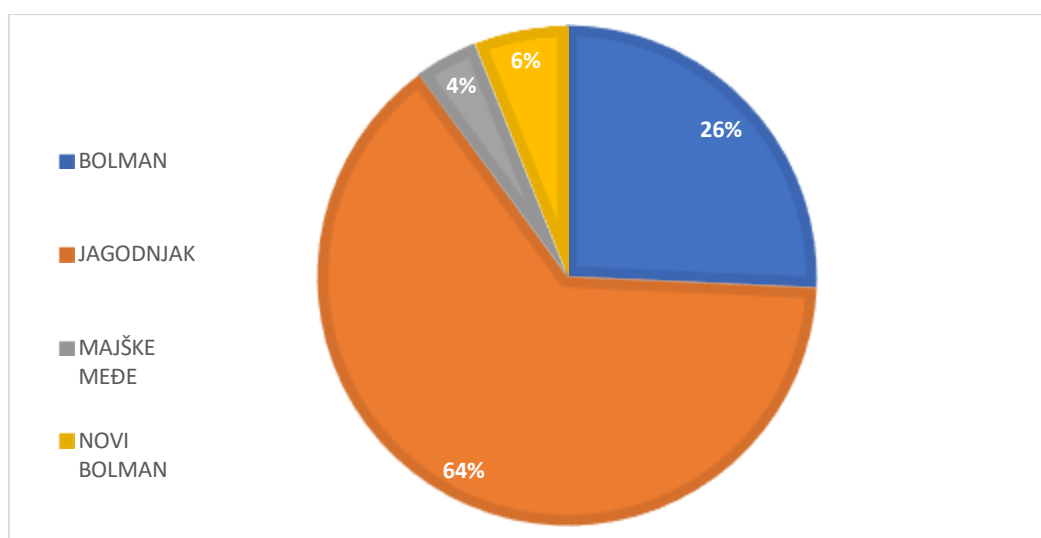
Tablica 1.: Stanovništvo prema spolu po naseljima

	SPOL	UKUPNO
OPĆINA JAGODNJAK	SV	2023
	M	962
	Ž	1061
NASELJA:		
BOLMAN	SV	520
	M	242
	Ž	278
JAGODNJAK	SV	1299
	M	630
	Ž	669
MAJŠKE MEĐE	SV	82
	M	38
	Ž	44
NOVI BOLMAN	SV	122
	M	52
	Ž	70

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Prema podacima iz tablice vidimo kako u naseljima na području Općine Jagodnjak prevladavaju žene.

Grafikon 1.: Postotak stanovništva u Općini Jagodnjak po naseljima

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

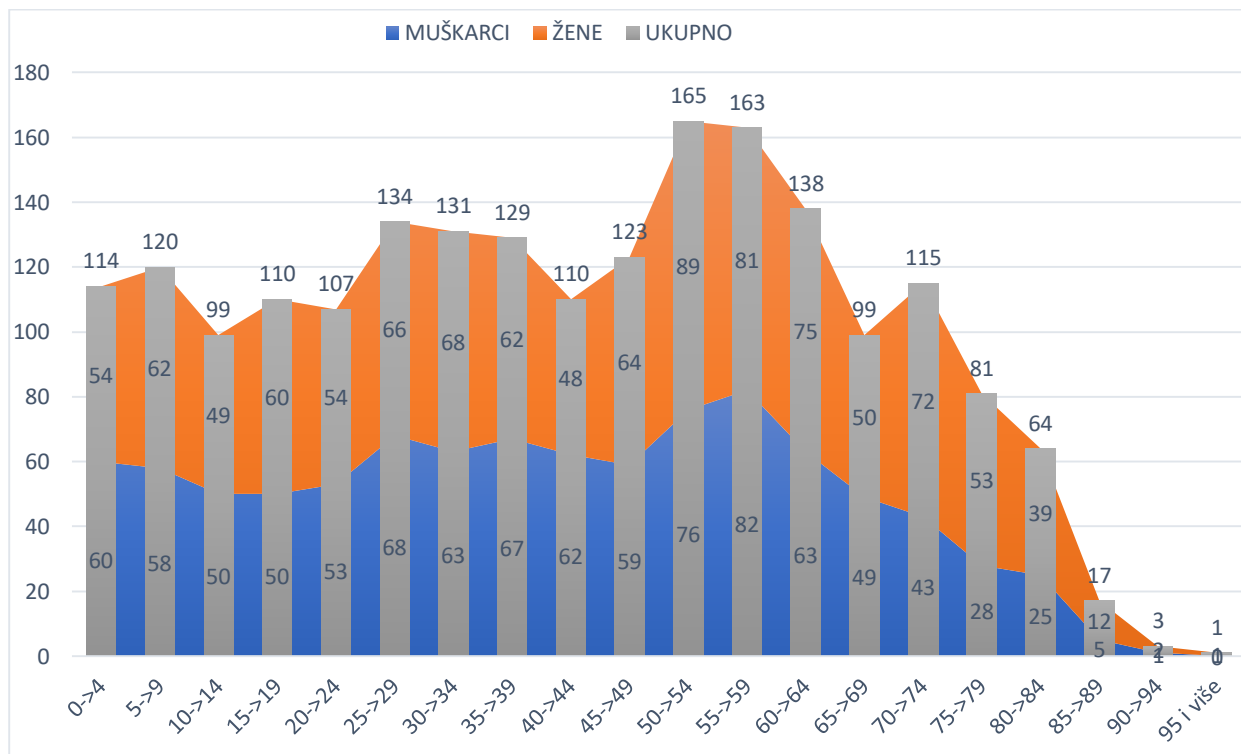

Najveće naselje na području Općine je Jagodnjak u kojem stanuje 64 % od ukupnog stanovništva, zatim slijedi Bolman koji iznosi 26 % od cjelokupnog stanovništva, 6 % stanovništva stanuje u Novom Bolmanu, a u najmanjem naselju Majške Međe stanuje samo 4 % stanovništva Općine.

Prosječna gustoća naseljenosti područja Općine prema broju stanovnika iz 2011. godine iznosila je 20 st/km², što je znatno manje od prosjeka Županije (79,5 st/km²).

Grafikon 2.: Dobno-spolna struktura stanovništva

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Podjelom stanovništva na mlado (0-14 godina), zrelo (15-64 godine) i staro (>65 godina), prema podacima, vidljivo je kako je stanovništvo najzastupljenije u dobi od 50-64 godine, odnosno zrelo stanovništvo.

Tablica 2.: Prosječna starost stanovništva 1953.-2011. godine

	UKUPNO
1953. godina	30,7%
1961. godina	32,5%
1971. godina	34,0%
1981. godina	35,4%
1991. godina	37,1%
2001. godina	39,3%
2011. godina	41,7%

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Prema narodnosti, najbrojniji su Srbi koji od ukupnog broja iznose 65,89 % stanovništva, zatim slijede Hrvati kojih ima 19,33 %, Romi sa 7,61 % i Mađari sa 3,02 %, dok je udio ostalih etničkih grupa (Nijemci, Bošnjaci, Makedonci, Crnogorci, itd.) simboličan.

Prema vjeroispovijesti najbrojniji su pripadnici Srpske pravoslavne crkve (72 %). Drugi po brojnosti su katolici. Udio ostalih religija i ateista je minimalan. Katolici čine 480 osoba ili 23,73 % stanovništva, 1.448 osoba ili 71,58 % stanovništva izjasnilo se da su pravoslavne vjere, dok ostali kršćani čine 0,35 % stanovništva, odnosno 7 osoba, a 12 osoba ili 0,59 % izjasnilo da nisu vjernici i da su ateisti. Protestanti čine 0,20 % ili 4 osobe, muslimani 0,44 % ili 9 osoba, u općini nema stanovnika koji su židovske religije, istočne religije i ostalih religija, pokreta i svjetonazora. 2,77 % ili 56 osoba se ne izjašnjava, a 0,15 % odnosno 3 osobe su nepoznate vjere.

Tablica 3.:Stanovništvo prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu

	Spol	Bez škole	1-3 razreda	4-7 razreda	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje
15-19	Sv	-	-	10	76	24	-
	M	-	-	5	34	11	-
	Ž	-	-	5	42	13	-
20-24	Sv	2	2	7	22	67	7
	M	1	-	5	10	36	1
	Ž	1	2	2	12	31	6
25-29	Sv	2	2	6	31	87	6
	M	1	-	3	21	41	2
	Ž	1	2	3	10	46	4
30-34	Sv	4	-	7	31	75	14
	M	3	-	5	14	34	7
	Ž	1	-	2	17	41	7
35-39	Sv	1	1	7	49	69	2
	M	-	-	-	27	38	-
	Ž	1	1	7	22	31	2
40-44	Sv	-	-	6	36	65	2
	M	-	-	4	18	39	1
	Ž	-	-	2	18	26	1
45-49	Sv	5	2	11	42	58	3
	M	-	2	7	18	30	1
	Ž	5	-	4	24	28	2
50-54	Sv	9	1	17	52	82	3
	M	1	-	2	21	51	-
	Ž	8	1	15	31	31	3
55-59	Sv	10	2	29	58	55	6
	M	3	2	13	24	39	1
	Ž	7	-	16	34	19	5
60-64	Sv	10	5	36	51	33	3
	M	2	-	15	15	28	3
	Ž	8	5	21	36	5	-
65-69	Sv	5	7	51	23	12	1

	M	1	1	22	15	10	-
	Ž	4	6	29	8	2	1
70-74	Sv	14	4	63	22	12	-
	M	2	-	19	11	11	-
	Ž	12	4	44	11	1	-
75 i više	Sv	37	16	77	26	9	1
	M	4	5	31	10	8	1
	Ž	33	11	46	16	1	-

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Podaci iz Popisa 2011. godine prema školskoj spremi stanovništva starijeg od 15 godina ukazuju da je:

- ukupan broj osoba starijih od 15 godina 1.690
- bez školske spreme ukupno 99 osoba, što je 5,86 % od ukupnog stanovništva starijeg od 15 godina
- nepotpuno osnovno obrazovanje imalo 369 osoba, tj. 21,83 % stanovništva od ukupnog stanovništva starijeg od 15 godina
- 30,71 % Općine završilo samo osnovnu školu ili 519 osoba od ukupnog broja stanovništva starijeg od 15 godina
- neki stupanj obrazovanja (osnovno, srednje, više i visoko) imalo ukupno 1.222 osobe, što je 72,31 % stanovništva Općine (najbrojniji su oni sa srednjim obrazovanjem – 38,52 % od ukupnog broja stanovništva starijeg od 15 godina)
- svega 3,08 % stanovnika visoko obrazovano ili 96 osoba

Prosječna starost stanovnika Općine Jagodnjak na temelju podataka iz 2011. godine je 42,1 godina, stanovnika Osječko-baranjske županije 41,2 godina, dok je u Republici Hrvatskoj prosječna starost 41,7 godina. Prema tome, može se zaključiti da stanovništvo Općine Jagodnjak stari nešto brže od Osječko-baranjske županije i Republike Hrvatske. Prosječna starost stanovnika Općine je iznad prosjeka uspoređujući ga s prosjekom županije i prosjekom Republike Hrvatske, pa je tako stanovništvo Općine starije za 0,9 godine od stanovništva Županije, a 0,4 godina od prosjeka RH.

Najviše stanovnika Općine Jagodnjak pripada kontingentu stanovnika od 20 – 59 godina, a najmanji broj stanovnika kontingentu od 0 – 19 godina, prema čemu se može zaključiti kako Općina Jagodnjak ima relativno povoljan postotak mlade populacije koja čini gotovo jednu četvrtinu stanovništva Općine.

Narodnosni sastav Općine Jagodnjak 2011. godine:

Tablica 4.: Stanovništvo po narodnosti

NAROD	BROJ STANOVNIKA	%
Hrvati	391	19,33%
Crnogorci	2	0,10%

Mađari	61	3,02%
Makedonci	1	0,05%
Nijemci	8	0,40%
Romi	154	7,61%
Rumunji	6	0,30%
Slovenci	5	0,25%
Srbi	1333	65,89%
Izjasnili se u smislu vjerske pripadnosti	6	0,30%
Regionalna pripadnost	1	0,05%
Ne izjašnjavaju se	53	2,62%
Nepoznato	2	0,10%
UKUPNO	2023	100%

Izvor: DZS, Popis stanovništva 2011.

Stanovništvo Općine Jagodnjak 2011. godine prema materinjem jeziku:

- srpski govori 46,96 %
- hrvatski 41,47 %
- mađarski 1,98 %
- rumunjski 0,40 %
- romski 4,50 %
- hrvatskosrpski 0,74 %
- srpskohrvatski 3,66 %
- nepoznato je 0,20 % od ukupnih 100 %

Najveći problem stanovništva je nezaposlenost, a prema nedavno objavljenim statističkim podacima, Općina Jagodnjak je prva u Hrvatskoj prema broju nezaposlenih. Ekonomski rast i razvoj trebao bi smanjiti tu neslavnu brojku, a otvaranje novih radnih mjesta zaustaviti trend odlaska mladih s područja Općine. Većina mladih koji se nakon srednje škole odluče upisati fakultet, svoje obrazovanje nastavlja na njima najbližem osječkom Sveučilištu i nekom od tamošnjih fakulteta.

4. RADNA SNAGA

4.1. ZAPOSLENOST

U pogledu zaposlenosti na području Općine Jagodnjak, sukladno podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje 2021. godine, evidentirano je 259 zaposlenih osoba, i to:

Tablica 5.: Osiguranici mirovinskog osiguranja prema osnovama osiguranja

Radnici kod pravnih osoba	
MUŠKARCI	137
ŽENE	71
UKUPNO	208
Obrtnici	
MUŠKARCI	7
ŽENE	3
UKUPNO	10
Poljoprivrednici	
MUŠKARCI	25
ŽENE	4
UKUPNO	29
Radnici kod fizičkih osoba	
MUŠKARCI	9
ŽENE	3
UKUPNO	12
UKUPNO	
MUŠKARCI	178
ŽENE	81
UKUPNO	259

Izvor: HZMO, travanj 2021.

Temeljem gore navedenih podataka, vidljivo je kako su radnici kod pravnih osoba glavni nositelji zapošljavanja na području Općine Jagodnjak.

4.2. NEZAPOSLENOST

Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje evidentirano je 300 nezaposlenih osoba. Od ukupnog broja nezaposlenih osoba 8 ima status invalida - 3 muškarca i 5 žena, dok ih 6 ima status hrvatskih branitelja - 5 muškaraca i 1 žena.

Tablica 6.: Trajanje nezaposlenosti

Redni broj	Razdoblje trajanja nezaposlenosti	Broj nezaposlenih osoba
1.	0-3 mj.	41
2.	3-6 mj.	37
3.	6-9 mj.	22

4.	9-12 mj.	19
5.	1-2 god.	52
6.	2-3 god.	43
7.	3-5 god.	22
8.	5-8 god.	36
9.	8 god i više	28
UKUPNO		300

Izvor: HZZ, travanj 2021.

Iz navedene tablice, vidljivo je kako čak 43 % nezaposlenih pripada kategoriji dugotrajno nezaposlenih osoba.

Tablica 7.: Struktura nezaposlenih osoba prema dobi i spolu

DOB	SPOL		UKUPNO
	MUŠKARCI	ŽENE	
15-19	7	6	13
20-24	8	16	24
25-29	2	13	15
30-34	8	8	16
35-39	14	25	39
40-44	12	19	31
45-49	17	25	42
50-54	16	19	35
55-59	14	29	43
60 i više	18	24	42
UKUPNO	116	184	300

Izvor: HZZ, travanj 2021.

Promatrajući dobnu i spolnu strukturu nezaposlenih osoba, na području Općine Jagodnjak evidentirano je 300 nezaposlenih osoba, od čega je 184 žena (61,33 %) i 116 muškarca (38,67 %).

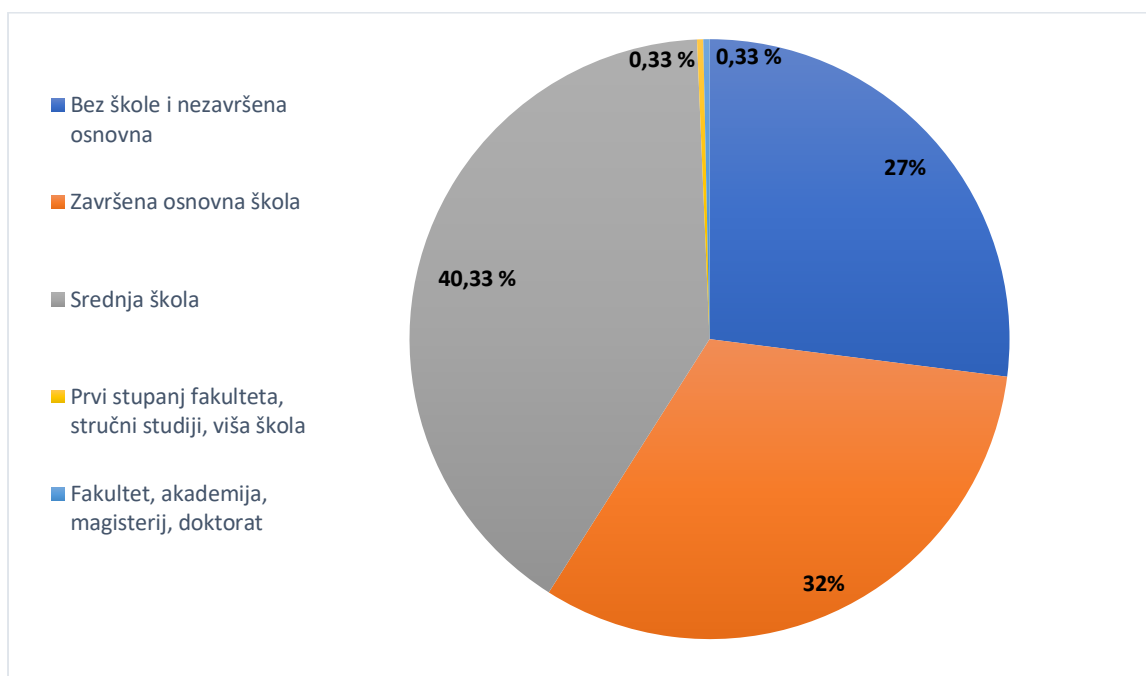

Tablica 8.: Broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja

<i>RAZINA OBRAZOVANJA</i>	<i>BROJ NEZAPOSLENIH</i>
<i>Bez škole i nezavršena osnovna</i>	81
<i>Završena osnovna škola</i>	96
<i>Srednja škola</i>	121
<i>Prvi stupanj fakulteta, stručni studiji, viša škola</i>	1
<i>Fakultet, akademija, magisterij, doktorat</i>	1
UKUPNO	300

Izvor: HZZ, travanj 2021.

Grafikon 3.: Broj nezaposlenih osoba prema razini obrazovanja

Izvor: HZZ, travanj 2021.

Promatrajući strukturu obrazovanja nezaposlenih osoba, prevladavaju osobe srednje stručne spreme (40,33 %). Značajan je i broj osoba bez škole i sa završenom osnovnom školom (ukupno 59 %).

5. KLIMA I RELJEF

Klimatske osobine ukupnog prostora Istočne Hrvatske pa tako i područja Baranje imaju obilježja umjereno kontinentalne klime koju karakteriziraju česte i intenzivne promjene vremena.

Klimatske osobine Općine Jagodnjak kao dio klimatskih osobina šireg područja, karakterizira homogenost klimatskih osobina, u čemu su male reljefne razlike odigrale najznačajniju ulogu.

- Prosječna temperatura: 10 °C
- Najniža temperatura: -25 °C
- Najviša temperatura: +40 °C

Učestalost vjetrova po pojedinim smjerovima tijekom godine veoma je nejednolika. U proljeće i ljeto prevladavaju sjeverozapadni i sjeverni vjetrovi koji donose vlažne atlantske zračne mase, osobito u kasno proljeće i rano ljeto.

U jesen su intenzivnija strujanja s jugoistoka, juga i zapada i to su vlažnije zračne mase sa Sredozemnog mora. U zimi je prevladavajuća cirkulacija iz južnog smjera te iz smjera sjeveroistoka, s područja sibirске i istočnoeuropske anticiklone, što su ujedno i najhladniji dijelovi godine.

Osobine reljefa općine Jagodnjak dio su osobina reljefa šireg nizinskog, ravničarskog područja Baranje, kao dijela Osječko-baranjske županije. To je ujedno i dio šireg nizinskog prostora prirodno-geografske makromorfološke cjeline Panonske nizine, čiji manji dio je na području Republike Hrvatske, odnosno geografske cjeline Istočne Hrvatske.

Na današnji izgled reljefa i njegove osobine na širem području, djelovali su tektonski procesi, rad rijeka te klimatske promjene koje su sudjelovale u stvaranju složenih morfoloških oblika.

Na širem području Baranje mogu se izdvojiti tri osnovna tipa reljefa:

- Nizinski
- Ravničarski
- Brdski

Područje Općine Jagodnjak, kao dio nizinskog područja Baranje, u cijelosti pripada reljefnom nizinskom području rijeke Drave, a kojega čine poloj i terasna nizina.

Dio prostora je nastao i eolskim djelovanjem. Starija holocenska terasa je nastala kao rezultat djelovanja tektonskih pokreta, a mlađa virmska terasa kombinacijom tektonskih pokreta i klimatskih utjecaja. Riječne terase su ocjeditija područja od naplavnih ravni, te su stoga i prirodno pogodnija za naseljavanje i poljoprivredno korištenje. Nadmorske visine naselja na području općine Jagodnjak kreću se u rasponu od 86 m do 90 metara nadmorske visine.

6. GOSPODARSTVO

Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“ broj 147/14) i Odlukom o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti („Narodne novine“ broj 158/13) Osječko - baranjska županija je uvrštena u I. skupinu jedinica područne (regionalne) samouprave. Općina Jagodnjak je također uvrštena u I. skupinu jedinica lokalne samouprave. Indeks razvijenosti Osječko - baranjske županije iznosi 46,07 %, a indeks razvijenosti Općine Jagodnjak 43,87 %.

Gospodarsku osnovu Općine Jagodnjak čine ratarstvo, stočarstvo, proizvodnja stočne hrane, građevinarstvo i trgovina. Poljoprivreda je istaknuta kao najvažnija komparativna prednost te se u skladu s tim prioritet daje razvoju prehrambene industrije, ali će se poticati razvoj i onih djelatnosti koje imaju tradiciju, tržište i odgovarajući kadrovski potencijal.

Od većih privrednih subjekata u Jagodnjaku djeluje firma Agronom sa silosima i mješaonicom stočne hrane, građevinsko poduzeće Kale i dvije velike i moderne Agrokorove farme u Brod Pustari, a u Majškim Međama silosi poduzeća Fermopromet. Dio poljoprivrednih površina u Općini Jagodnjak obrađuje Belje.

6.1. PODUZETNIŠTVO I OBRTNIŠTVO

Prema podacima iz digitalne komore, na području Općine Jagodnjak posluju ukupno 9 poduzeća, od toga je 7 društava s ograničenom odgovornošću i 2 jednostavna društva s ograničenom odgovornošću.

Tablica 9.: Poduzetnici registrirani na području Općine

REDNI BROJ	NAZIV	NASELJE	DJEATNOST
1.	FERMOPROMET, d.o.o.	Zmaj Jove Jovanovića 13, Majške Međe	Uzgoj žitarica (osim riže), mahunarki i uljanog sjemenja
2.	KALE d.o.o.	Borisa Kidriča 60, Jagodnjak	Gradnja stambenih i nestambenih zgrada
3.	LEGACY KAP d.o.o.	Zmaj Jove Jovanovića 1, Majške Međe	Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane
4.	Komunalno trgovačko društvo Gmajna d.o.o. Jagodnjak	Borisa Kidriča 100, Jagodnjak	Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja krajolika
5.	inB j.d.o.o.	Borisa Kidriča 54, Jagodnjak	Nespecijalizirana trgovina na veliko
6.	DEVINCTUS d.o.o.	Borisa Kidriča 66, Jagodnjak	Gradnja stambenih i nestambenih zgrada
7.	D & R FINANCE GROUP j.d.o.o.	Borisa Kidriča 59/E, Jagodnjak	Ostalo kreditno posredovanje

8.	Projekti Jagodnjak d.o.o.	Borisa Kidriča 100, Jagodnjak	Savjetovanje u vezi s poslovanjem i ostalim upravljanjem
9.	ZÁÉV - ZUBER d.o.o.	Borisa Kidriča 66, Jagodnjak	Gradnja stambenih i nestambenih zgrada

Izvor: Registar poslovnih subjekata, Digitalna komora

Uz poduzetnike, značajni su i obrtnici. Prema podacima iz Obrtnog registra, na području Općine Jagodnjak djeluje 12 obrta kako slijedi:

Tablica 10.: Obrtnici registrirani na području Općine

REDNI BROJ	NAZIV OBRTA	SJEDIŠTE	DJELATNOST	STANJE
1.	Anakonda	Jagodnjak, Ekonomija 52	Trgovina na malo	U radu
2.	Anja	Jagodnjak, Vasilja Gaćeše 15	Caffe barovi, noćni barovi, noćni klubovi, disco barovi i klubovi	U radu
3.	Auto motive	Jagodnjak, Borisa Kidriča 13	Održavanje i popravak strojeva za poljoprivredu i šumarstvo	U radu
4.	Biljana	Jagodnjak, Borisa Kidriča 66	Frizerski saloni i saloni za uljepšavanje	U radu
5.	Bozsik	Majške Međe, Đure Đakovića 2	Cestovni prijevoz robe	U radu
6.	Dekorater	Novi Bolman, Borisa Kidriča 44	Postavljanje podnih i zidnih obloga	U radu
7.	MD	Bolman, Save Kovačića 45	Trgovina na malo kruhom, pecivom, kolačima, tjesteninom, itd.	U radu
8.	Mrđenović	Jagodnjak, Vasilja Gaćeše 76A	Obrt za poljoprivredu i prijevoz	U radu
9.	Oculus	Jagodnjak, Borisa Kidriča 65B	Obrt za informatičke djelatnosti	U radu
10.	Ratko	Majške Međe, Jovan Lazić 19	Održavanje i popravak strojeva za poljoprivredu i šumarstvo	U radu
11.	TOMAŠEVIĆ	Bolman, Save Kovačevića 34	Uzgoj povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća	U radu
12.	VDH Natural Food	Jagodnjak, Borisa Kidriča 59K	Uzgoj svinja	U radu

Izvor: Obrtni registar

Prema veličini poduzeća, najveći dio čine male tvrtke, dok velika poduzeća ne posluju na području Općine. Prema vrsti djelatnosti, temeljenih na Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, gotovo većina poslovnih subjekata (poduzeća, obrta) bavi se poljoprivrednom djelatnosti, ali i građevinarstvom. Preostali dio poduzeća bavi se djelatnošću rudarstva i vađenja, djelatnošću pripreme i usluživanja hrane te pomoćnom i uslužnom djelatnosti.

6.2. PODUZETNIČKE ZONE

Poduzetničke zone su infrastrukturno opremljena područja definirana prostornim planovima, namijenjena obavljanju određenih vrsta poduzetničkih, odnosno gospodarskih aktivnosti.

Osnovna karakteristika poduzetničkih zona je zajedničko korištenje infrastrukturno opremljenog i organiziranog prostora od strane poduzetnika kojima se poslovanjem unutar poduzetničke zone omogućuje racionalizacija poslovanja i korištenje raspoloživih resursa poduzetničke zone s ostalim korisnicima poduzetničke zone.

Na području Općine Jagodnjak Prostornim planom uređenja Općine Jagodnjak utvrđena je poduzetnička zona „Jug“. Zemljište površine iznosi 12,43 ha u cijelosti je u vlasništvu fizičke osobe.

6.3. POLJOPRIVREDA I ŠUMARSTVO

Poljoprivredno zemljište jedan je od najznačajnijih prirodnih resursa koji je stoga i pod osobitom zaštitom države. Ono je i neobnovljiv prirodni resurs, dobro očuvan i veoma dobre plodnosti te je opravdana potreba racionalnog gospodarenja ovim prirodnim resursom. U strukturi površina prema namjeni apsolutno prevladavaju površine poljoprivrednog zemljišta (oranice: oko 7 900 ha, šume: oko 1 600 ha). Najviše zemljišta nalazi se pod oranicama čak 98 %, dok najmanje površine zauzimaju vinogradi (0,03 %).

Od većih privrednih subjekata postoje ili su postojali:

- Jagodnjak - Poljoprivredna zadruga "Naše selo" (osnovana 1984. godine; 2004. izgrađeni silosi i mješaonica stočne hrane), građevinsko poduzeće "Ornatus-Zuber d.o.o." i dvije velike i moderne Agrokoroze farme,
- Bolman - Poljoprivredna zadruga Bolman,
- Majška Međa - silosi poduzeća Fermopromet.

Općina Jagodnjak spada u vodeće proizvođače mlijeka u Osječko-baranjskoj županiji, a jaka je i u stočarskoj proizvodnji.

Općina ulaže u razvoj privrede u mjeri u kojoj to objektivno može: financira osjemenjivanje, premjeru zemlje i ulaže u izgradnju gospodarske infrastrukture (izgradnja i popravak cesta, poljskih puteva, mostova preko kanala) te sufinancira čišćenje kanalske mreže.

Tablice 11. i 12.: Površina korištenoga poljoprivrednog zemljišta te broj stoke i peradi privatnih kućanstava

Korišteno poljoprivredno zemljište, ha

	Broj kućanstava	Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište u ha	Oranice, ha	Voćnjaci, ha	Vinogradi, ha	Maslinici, ha	Ostalo poljoprivredno zemljište (livade, pašnjaci...), ha
<i>Ukupno</i>	728	2.520,75	2.469,04	41,44	0,03	0,00	10,24
<i>Bez zemlje</i>	418	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Do 0,09 ha</i>	5	0,13	0,01	0,01	0,00	0,00	0,11
<i>0,10 do 0,49 ha</i>	71	16,55	10,44	0,03	0,00	0,00	6,08
<i>0,50 do 0,99 ha</i>	20	11,76	11,62	0,14	0,00	0,00	0,00
<i>1,00 do 2,99 ha</i>	74	107,73	107,03	0,28	0,00	0,00	0,42
<i>3,00 do 4,99 ha</i>	37	128,52	121,45	7,04	0,03	0,00	0,00
<i>5,00 do 7,99 ha</i>	26	162,04	154,76	7,00	0,00	0,00	0,28
<i>8,00 do 9,99 ha</i>	8	66,99	66,78	0,00	0,00	0,00	0,21
<i>10,00 do 19,99 ha</i>	29	360,76	343,82	13,94	0,00	0,00	3,00
<i>20 ha i više</i>	40	1.666,27	1.653,13 41,44	13,00	0,00	0,00	0,14

Izvor: DZS

Broj stoke i peradi

	Goveda	Ovaca	Koza	Svinja	Peradi
<i>Ukupno</i>	585	3 328	89	2 306	6 776
<i>Bez zemlje</i>	21	25	15	542	2 561
<i>Do 0,09ha</i>	-	-	-	11	40
<i>0,10 do 0,49</i>	3	27	8	119	798
<i>0,50 do 0,99 ha</i>	1	-	34	58	239
<i>1,00 do 2,99 ha</i>	15	222	19	491	1 162
<i>3,00 do 4,99 ha</i>	18	87	4	329	545
<i>5,00 do 7,99 ha</i>	40	209	-	165	419
<i>8,00 do 9,99 ha</i>	48	215	-	52	173
<i>10,00 do 19,99 ha</i>	161	2 128	9	217	381
<i>20 ha i više</i>	278	415	-	322	458

Izvor: DZS

Najveći problem sektora poljoprivrede je usitnjena struktura poljoprivrednih površina s prosječnom parcelom veličine svega 1,45 ha, a potom i zastarjela tehnološka proizvodnja i infrastruktura, neiskorištenost poljoprivrednih površina, nesređeni imovinsko – pravni odnosi, neorganiziranost i nekonkurentnost, depopulacija ruralnih područja, katastarska pitanja i dr.

Šume Općine Jagodnjak nalaze se na području gospodarskih jedinica Jagodnjačke šume i Valpovačke podravske šume. Šumama gospodare: šumarija Baranjsko Petrovo selo i šumarija Valpovo. To su uglavnom umjetno podignute šume (kulture) euroameričkih topola i vrba u mozaiku s prirodnim šumama crne i bijele topole, vrbe i poljskog jasena.

Promatrajući prostorni raspored, glavnina šuma i šumskih površina locirana je na jugozapadnom dijelu Općine, u Dravskom prostoru koji je nekada bio plavljen. Formiranjem obrambenog nasipa dio šuma se našao u branjenom području. Također, šume su zastupljene sjeverozapadno od naselja Jagodnjak gdje je njihova površina u odnosu na prethodnu znatno manja. Ostale manje šumske površine prisutne su na prostoru cijele Općine.

Šume imaju svoju gospodarsku, ekološku i socijalnu funkciju, a zaštita područja šuma je od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku. Pored ekonomskih koristi šume su značajne za zdravlje ljudi, a važan su čimbenik i regulator hidroloških uvjeta. Šume su temelj razvitka turističkog i lovnog gospodarstva, a značajne su i za razvoj drugih gospodarskih grana.

Cilj gospodarenja šumama i šumskim zemljištem je očuvanje ekosustava, izraženo kroz općekorisne funkcije šuma te osiguranje potrajnosti, što podrazumijeva upravljanje i uporabu šuma i šumskog zemljišta, tako da se u šumi održava biološka raznolikost, sposobnost obnavljanja, vitalnost i gospodarski potencijal.

6.4. TURIZAM

Prostor Općine Jagodnjak dio je turističkog prostora Osječko–baranjske županije i kontinentalnog turističkog prostora RH, koji posjeduje određene mogućnosti i preduvjete za brži gospodarski razvoj, a u okviru njega i turistički.

U okviru ukupnog gospodarskog potencijala na području cijelog prostora Baranje dolazi do postupnog oporavka od posljedica rata i privremene nedostupnosti prostora, što također zahvaća turizam i ugostiteljstvo kao segment gospodarstva.

U prirodne, a ujedno i turističke potencijale Općine Jagodnjak, ubraja se nizinski i agrarno vrlo vrijedan prostor, područja prirodnih šuma s očuvanim biljnim i životinjskim svijetom, vodne površine, rijeka Drava te ruralno područje s elementima kulturno–povijesne i tradicijske baštine.

Slika 2: Rijeka Drava

Slika 3: Kopački rit

S obzirom na prirodne potencijale na području Općine i u neposrednom kruženju (Park prirode "Kopački rit", područje grada Osijeka) te s obzirom na postavljene ciljeve u razvoju turizma na razini Županije i na državnoj razini, kao i na geoprometni položaj Općine u odnosu na planirani prometni pravac (koridor Vc), turizam bi mogao zauzimati značajnije mjesto u ukupnom gospodarskom razvoju Općine. U tom smislu se na području općine Jagodnjak može očekivati razvitak različitih oblika kontinentalnog turizma, koji će se razvijati u ruralnom prostoru, uz istovremeno korištenje određenih resursa, ali i njihovo očuvanje i zaštitu, a što podrazumijeva održivi razvoj.

U takvim okvirima turizam bi se bazirao na postojećim kapacitetima, razvijajući ih kvalitativno i za potrebe turističke potražnje. To podrazumijeva mogućnost razvijanja turizma u okviru seoskih gospodarstava, koja bi se kroz različite oblike ponude i usluga svog poljoprivrednog gospodarstva uključila u turizam (smještaj, ishrana, rekreacija, sudjelovanje u radovima na seoskom gospodarstvu itd.), a što bi poticalo razvoj seoskih gospodarstava, ekološke poljoprivrede te razvoj ukupnog ruralnog prostora. Za razvoj ovog oblika turizma i mogućnosti njegova razvoja, važni su i turistički sadržaji u okruženju (Park prirode "Kopački rit", područje grada Osijeka, budući tranzitni turistički tokovi itd.), što znači raznolikost turističku potražnju te mogućnosti prilagođavanja i zadovoljavanja takve turističke potražnje.

Prostor općine Jagodnjak je lovno područje kao i cjelokupan prostor Baranje koje je poznato po lovnom turizmu. Stoga se i na području Općine Jagodnjak može očekivati razvoj lovnog turizma, kao i na širem prostoru Baranje, ali uz očuvanje i zaštitu prirodnih staništa i lovišta i divljači u njima te uz mogućnosti razvoja drugih oblika lovnog turizma (obilasci lovišta, foto-safari itd.).

Svoju prepoznatljivost na tržištu Jagodnjak je ostvario kroz kulin – mesnu deliciju pretvorenu u brend. Upravo je kulin postao doslovce zaštitni znak Jagodnjaka stvorivši pri tome od samoga mjesta „Selo kulina“. Njegovom se proizvodnjom ovdje bave mnogi, a recepture su stare i dobro provjerene. Kulinijada – gastronomsko-turistička manifestacija iz godine u godinu privlači sve veći broj posjetitelja, a uložnost u njegovu promidžbu, na kojoj svakako još valja poraditi, je isplativa. Svake godine manifestacija se tradicionalno održava na Spasovdan, tada se načinje kulen. Cilj manifestacije je promocija kulena kao tradicionalne gastro ponude Baranje. Na manifestaciji svake godine sudjeluje sve veći broj natjecatelja, ne samo iz Baranje, nego iz cijele Hrvatske te susjednih država. Kuće kulena trebale bi postati upečatljiv dio slike o Jagodnjaku, a poljoprivredna proizvodnja, u kojoj prednjače ratarstvo i stočarstvo, okosnica razvoja mjesta.

Slika 4: Tabla na ulazu u Jagodnjak

Slika 5: Kulinijada

7. DRUŠTVENE DJELATNOSTI I INFRASTRUKTURA

Društvena infrastruktura je najuže povezana s razvitkom i razmještajem stanovništva, a njenim razvojem postiže se viši i bolji standard i kvaliteta života. Zatvaranje područnih škola, nedostatak smještajnih kapaciteta vrtića, nepostojanje objekata za kulturne ili društvene aktivnosti, sportskih sadržaja, nedostatak ili neadekvatnost zdravstvene skrbi, uzrokovat će iseljavanje mladog stanovništva u područja s boljim uvjetima života.

7.1. JAVNA UPRAVA

Općina Jagodnjak ustrojena je kao jedinica lokalne samouprave na području Virovitičko-podravske županije. U središtu Općine – naselju Jagodnjak, smještena je općinska uprava u kojoj djeluju: Općinsko vijeće, načelnik, 2 zamjenika načelnika i Jedinствeno upravno tijelo koje obavlja upravne poslove. Na području Općine nema mjesnih odbora. Građani mogu neposredno sudjelovati u odlučivanju o lokalnim poslovima na referendumu i mjesnim zborovima građana, a u skladu sa zakonom i Statutom Općine Jagodnjak. Za obavljanje svih poslova iz samoupravnog djelokruga kao i poslova državne uprave prenijete na Općinu, posebnom odlukom ustrojen je Jedinствeni upravni odjel Općine Jagodnjak.

Slika 6.: Zgrada Općinske uprave

7.2. ODGOJNO-OBRAZOVNA STRUKTURA

1899. godine u školskom je ljetopisu zabilježeno da je pravoslavna crkvena općina financirala izgradnju prve školske zgrade u Jagodnjaku. Krajem Drugog svjetskog rata osnovana je Narodna osnovna škola na čelu s prvim ravnateljem gospodinom Romanom Rožmanom.

U travnju 1965. godine, nakon velike poplave školska je zgrada izvan uporabe. Novu je školu izgradio Grad Zagreb 1966. pod nazivom Osnovna škola Vuk Karadžić. U poratnom razdoblju, za vrijeme mirne reintegracije 1997.godine, norveška je vlada obnovila ratom oštećenu školsku zgradu i pripremila je za nastavni proces.

Danas Osnovna škola Jagodnjak broji ukupno 222 učenika zajedno s Područnom školom u Bolmanu i Područnom školom u Uglješu, podijeljenih u hrvatske i srpske odjele. Nastava se u školi istovremeno odvija na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu te na srpskom jeziku i ćirilichnom pismu. Škola je dobila natpisnu ploču s nazivom Mjesto nulte tolerancije na nasilje 2004. uredbom Vlade Republike Hrvatske.

Postojeće građevne čestice osnovne, odnosno područne škole, zadovoljavaju kriterije minimalnih površina u odnosu na planirani broj učenika te nije potrebno predviđati prostorno širenje.

Ustanove srednjoškolskog i višeg/visokog obrazovanja ne postoje na području Općine Jagodnjak pa osobe srednjoškolsko obrazovanje, kao i ako se odluče za dodatno više ili visoko obrazovanja stječu u mjestima van Općine, drugim većim županijskim središtima ili pak izvan same Županije.

Područni vrtić u Jagodnjaku smješten je u bivšu zgradu osnovne škole koja je iz temelja renovirana za obavljanje djelatnosti predškolskog odgoja. Na ukupno 300 m² nalaze se dvije sobe dnevnog boravka, garderobni prostor, soba za odgojitelje, izolacija, kuhinja, ostava i sanitarni čvorovi za djecu i odgojitelje. Vrtić također raspolaže s pripadajućim dijelom vanjskog ograđenog prostora za djecu. Za igre na otvorenom djeci je dostupno oko 600 m² prostora. Dječji vrtić Mali princ predškolska je ustanova privatnog statusa sa sjedištem na adresi Višnjevac, N.Š.Zrinskog 3., a osnovan je 12. svibnja 2003. godine. Dječji vrtić nudi razne programe i dodatne aktivnosti: program predškole, program ranog učenja engleskog jezika, program rada s darovitom djecom, zatim CAP-program prevencije zlostavljanja, plesne radionice, folklorne radionice, likovne, keramičke, sportske radionice, tu je i radionica-

igraonica na mađarskom jeziku, zatim informatička radionica, a postoji i glazbeno-kreativna te dramsko-scenska radionica.

Slika 7: Osnovna škola Jagodnjak

Slika 8: Dječji vrtić Mali princ

7.3. ZDRAVSTVO I SOCIJALNA SKRB

Općina Jagodnjak kao jedinica lokalne samouprave svom stanovništvu osigurava uvjete za zaštitu, očuvanje i poboljšanje zdravlja kroz organizaciju zdravstvene zaštite na primarnoj razini.

Na području Općine Jagodnjak djeluje ispostava Doma zdravlja Beli Manastir (Ambulanta Jagodnjak), u kojoj stanovnici s područja Općine mogu ostvariti primarnu zdravstvenu zaštitu s jednim liječničkim timom opće prakse. Ambulanti gravitira cijelo područje općine. Na prostoru Općine ne postoji ljekarna što je veliki nedostatak. Unutar područja Općine Jagodnjak ne postoji niti jedan KBC, BC ili specijalistička bolnica, kao ni dom za starije i nemoćne.

7.4. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

U naseljima Jagodnjak i Bolman postoje domovi kulture i to su jedine građevine u kojima se odvijaju kulturno-umjetničke djelatnosti.

Slika 9.: Dom kulture u Bolmanu

Slika 10.: Dom kulture Općine Jagodnjak

7.5. UDRUGE

Udruga je oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih ili pravnih osoba radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda te zaštitu uvjerenja i ciljeva u području:

- kulture, nacionalnih interesa, strukovnih interesa, znanosti, ekologije, socijalnih i humanitarnih prava i dr., i to bez namjere stjecanja dobiti.

Udruge su važan čimbenik društvenog života na području Općine Jagodnjak. Sukladno Registru udruga Republike Hrvatske, u Općini Jagodnjak registrirano je ukupno 22 udruga kako slijedi:

Tablica 13.: Popis udruga na području općine

REDNI BROJ	NAZIV	PODRUČJE DJELOVANJA	SJEDIŠTE	STATUS
1.	Udruga mladih Jagodnjak	Okupljanje i zaštita djece, mladeži i obitelji	Borisa Kidriča 100, Jagodnjak	Aktivan
2.	Udruga žena romkinja "romsko srce"	Demokratska politička kultura, kultura i umjetnost, ljudska prava, i dr.	B. Kidriča 71, Jagodnjak	Aktivan
3.	"Klub mladih Boloman"	Demokratska politička kultura, kultura i umjetnost, ljudska prava i socijalna djelatnost	Save K. 74, Bolman	Aktivan
4.	Udruga život Jagodnjak	Ljudska prava, međunarodna suradnja i socijalna djelatnost	B. Kidriča 100, Jagodnjak	Aktivan
5.	NK "Bratstvo" Jagodnjak	Sport, zaštita zdravlja i nomenklatura sportova	Kruševačka 20, Jagodnjak	Aktivan

6.	Udruga žena "Sretne i spretne"	Demokratska politička kultura, kultura i umjetnost i ljudska prava	B. Kidriča 100, Jagodnjak	Aktivan
7.	Informatička udruga modul	Tehnička djelatnost	B. Kidriča 100, Jagodnjak	Aktivan
8.	Sportsko ribolovno društvo "Dravica" Jagodnjak	Sportska djelatnost	B. Kidriča 100, Jagodnjak	Aktivan
9.	Udruga "Terapija"	Demokratska politička kultura, kultura i umjetnost, ljudska prava, sport, i dr.	Vasilije G. 1b, Jagodnjak	Aktivan
10.	NK "Jovan Lazić" Boloman	Sport i nomenklatura sportova	S. Kovačića 74, Bolman	Aktivan
11.	Streljački klub "Boloman"	Sportska djelatnost	Save K. 34, Bolman	Aktivan
12.	Udruga umirovljenika Jagodnjak	Socijalna djelatnost	B. Kidriča 190, Jagodnjak	Aktivan
13.	"Zlatna žena"	Demokratska politička kultura, kultura i umjetnost, ljudska prava, i dr.	Save K. 70 A, Bolman	Aktivan
14.	Udruga baranjskih roma "Napredak"	Ljudska prava	Miladina Popovića 6, Bolman	Aktivan
15.	Trotting klub Jagodnjak	Sport i nomenklatura sportova	B. Kidriča 13, Jagodnjak	Aktivan
16.	Konjogojska udruga "Baranjac"	Sport i nomenklatura sportova	B. Kidriča 100, Jagodnjak	Aktivan
17.	Hrvatska udruga za pomoć siromašnim obiteljima	Socijalna djelatnost	Save K. 60, Bolman	Aktivan
18.	Lovačko društvo "Jelen" Boloman	Gospodarstvo	Gložđa 1, Jagodnjak	Aktivan
19.	Caballos M.M.	Ekološka djelatnost	Marka Oreškovića 3, Majške Međe	Aktivan

20.	Lovačko društvo "Jelen" Boloman	Gospodarstvo	S. Kovačića, Boloman	Aktivan
21.	Dobrovoljno vatrogasno društvo Jagodnjak	Zaštita i spašavanje	B. Kidriča 132, Jagodnjak	Aktivan
22.	Klaster baranjski kulin	Gospodarstvo	B. Kidriča 100, Jagodnjak	Aktivan

Izvor: Registar udruga Republike Hrvatske

Općina Jagodnjak u okviru svojih proračunskih mogućnosti izdvaja određena sredstva za sufinanciranje rada udruga, odnosno programskih aktivnosti. Međutim, to predstavlja jedan od temeljnih problema - „ovisnost“ udruga o proračunu jedinica lokalne samouprave što podrazumijeva manjak znanja, vještina i kapaciteta općenito u udrugama o pisanju projekata i vođenju aktivne politike samoodrživosti. Članovi udruga nisu dovoljno informirani i obučeni za korištenje mogućnosti financiranja iz nacionalnih i europskih izvora.

8. INFRASTRUKTURA

Općina Jagodnjak ima osnovnu komunalnu i društvenu infrastrukturu: većina ulica u selima su asfaltirane, ima opskrbu strujom, javnu rasvjetu, poštu, matičnu školu s dvije područne škole, zdravstvenu i veterinarsku ambulantu, a veći dio ima riješenu vodoopskrbu.

8.1. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

Razvijena i kvalitetna infrastruktura preduvjet je gospodarskog i društvenog razvoja svakog područja, no ulaganja u razvoj iste zahtijevaju značajna financijska sredstva.

8.1.1. VODOOPSKRBA

Općina Jagodnjak nalazi se u ritskom području visokog nivoa podzemnih voda. Dodatno, Općina je ponajprije stočarsko-ratarski kraj koji nema izgrađenu kanalizaciju. Postoje septičke jame koje su velika prijetnja zdravlju.

U Jagodnjaku je izgrađeno oko 12 km vodoopskrbne mreže, izgrađen je magistralni cjevovod i vodotoranj. Pored Vodoopskrbe, poslove vezane za izgradnju vodovodne mreže u Općini obavlja i Baranjski vodovod iz Belog Manastira. U 2011. godini završena je izgradnja sekundarne vodoopskrbne mreže u Jagodnjaku.

Za Bolman i Novi Bolman urađen je projekt magistralnog cjevovoda Jagodnjak - Novi Bolman - Bolman - Petlovac - Beli Manastir. Magistralni cjevovod je izgrađen 2013. godine pa se domaćinstva u glavnim ulicama u Bolmanu i Novom Bolmanu mogu priključiti na vodovod.

Vodoopskrbni i magistralni cjevovodi financirani su iz općinskog i županijskog proračuna od Fonda za regionalni razvoj, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije (EIB-

II), a izgradnju sekundarnog vodovoda u Bolmanu sufinanciraju JP Hrvatske vode i Općina Jagodnjak.

Vodoopskrba je jedan od županijskih prioriteta. Plan je da se narednih godina kompletno riješi problem vodoopskrbe u Osječko-baranjskoj županiji .

8.1.2. SUSTAV ODVODNJE OTPADNIH VODA

Na ovom području nema izgrađenog sustava odvodnje te su sva naselja iz sastava Općine Jagodnjak svrstana u kategoriju manjih naselja s planiranom vodoopskrbom u manje osjetljivim područjima. Za ovu kategoriju naselja planirana je izgradnja malih uređaja s aeracijom-prokapnika uz rotirajuće diskove, ozračene aerobne zemljane lagune i biljne uređaje.

Sve se otpadne vode rješavaju izgradnjom sabirnih septičkih jama, a oborinske vode prikupljaju se putem otvorenih kanala uz prometnice ili melioracijskim kanalima.

8.1.3. GOSPODARENJE OTPADOM

Općina je odgovorna za gospodarenje komunalnim otpadom. Komunalni otpad jest otpad iz kućanstava te otpad iz proizvodne i/ili uslužne djelatnosti ako je po svojstvima i sastavu sličan otpadu iz kućanstava. Prilikom postupanja s komunalnim otpadom mora se iz njega izdvojiti opasan otpad. Općina osigurava i provedbu mjera za odvojeno prikupljanje otpada.

Organizirano sakupljanje i odvoz otpada obavlja Baranjska čistoća d.o.o. za odražavanje čistoće i komunalnog otpada. Stanovništvo na području Općine Jagodnjak obuhvaćeno je organiziranim sakupljanjem i odvozom otpada u obuhvatu od 100 %. Odvoz miješanog komunalnog otpada odvija se četiri puta mjesečno specijalnim vozilom u naseljima koja obuhvaća Općina Jagodnjak, dok se papir i plastika iz kućanstava odvoze jednom mjesečno putem posuda od 120 litara (plave – papir, žute – plastika).

Posude i kontejneri za miješani komunalni otpad zapremine 120, 240, 1100 lit i 5m³ smješteni su uglavnom unutar objekata i drugih prostora za tu namjenu, tamo gdje to nije moguće na javnim površinama, što se prvenstveno odnosi na posude i kontejnere veće zapremine.

Na području Općine Jagodnjak nalazi se pet zelenih otoka od kojih svaki sadržava pet kontejnera zapremnine 1.100 litara za namjenu sakupljanja papira, stakla, plastike, tekstila i metala.

Zeleni otoci nalaze se na pet lokacija:

- Bolman
- Općina Jagodnjak
- Jagodnjak - cesta
- Majške Međe
- Novi Bolman

Na području Općine ne postoji registrirano odlagalište otpada, tako da se otpad odlaže na neregistrirana odlagališta - divlje deponije oko naselja Jagodnjak,

Bolman i Majške Međe. Prema Planu prostornog uređenja Općine Jagodnjak, predviđeno je jedno odlagalište otpada kod Jagodnjaka (Pijeskovi, Jagodnjak 1) za cijelu Općinu. Postojeće lokacije su neadekvatne pa ih treba sanirati i zatvoriti, a otpad sa svih odlagališta preseliti na prostor navedenog odlagališta kod Jagodnjaka, uz prethodno razvrstavanje otpada. U tom smislu napisana je ponuda Fondu za zaštitu okoliša po Natječaju fonda za sufinansiranje saniranja i uređivanja odlagališta otpada. Na navedenoj lokaciji izgradilo bi se i reciklažno dvorište, gdje bi se otpad razvrstavao i odvezio na reciklažu. Ove mjere su u skladu s nedavno usvojenim Planom gospodarenja otpadom. Inače, Općina svake godine financira sanaciju divljih deponija: zatrpavanje otpada u postojeće rupe i kopanje novih, jer stanovništvo, uglavnom, neovlašteno dovozi otpad iako postoje upozorenja na svakom divljem odlagalištu.

8.1.4. ENERGETSKI SUSTAV

Opskrba električnom energijom potrošača na području Općine Jagodnjak ostvaruje se isključivo iz elektroenergetske mreže Republike Hrvatske, pošto na području Općine ne postoje postrojenja za proizvodnju električne energije. Elektroenergetski sustav Županije se sastoji od proizvodnje, prijenosa i distribucije električne energije. U skladu s ciljevima, smjericama i pravcima razvoja energetskog sustava Republike Hrvatske utvrđenim u Strategiji i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske.

Ciljevi razvoja elektroenergetskog sustava u Županiji su sljedeći:

- povećati proizvodnju električne energije
- osigurati potrebne količine električne energije
- dograditi prijenosnu mrežu
- razvijati distribucijsku mrežu i omogućiti kvalitetnu opskrbu krajnjih potrošača
- uskladiti razvoj elektroenergetskog sustava s razvojem naselja i gospodarstva

Općina Jagodnjak ima značajnu pogodnost u mogućnosti elektroopskrbe budući da ima izgrađen 35 kV dalekovod do naselja Bolman te se u slučaju potrebe treba izgraditi samo nova TS 35/10(20) kV ili TS 20/0,4 kV .

Na području Općine izgrađene su ili se planira gradnja elektroenergetske građevine:

Postojeća:

- DV 110 kV TS Valpovo-TS Beli Manastir.

Postojeća:

- DV 35 kV TS 110/35/10(20) kV Beli Manastir-naselje Bolman, ali radi pod naponom 10(20) kV.

Planirana:

- TS 35/10(20) kV

8.1.5. PLINOOPSKRBA

Sustavom plinoopskrbe potrebno je ravnomjerno obuhvatiti cjelokupno područje Baranje te osigurati dopremu dostatne količine plina za potrebe svih potrošača. Osnovni cilj izgradnje plinoopskrbnog sustava Općine je omogućiti korištenje zemnog plina kao energenta svim kućanstvima i industriji s područja Općine.

Glavni distribucijski plinovod u Općini Jagodnjak pruža se iz smjera Novog Čeminca i prolazi naseljima Jagodnjak, Novi Bolman i Bolman do sjevernog dijela Općine gdje se grana u dva pravca:

- prema naselju Petlovac
- prema naselju Baranjsko Petrovo Selo

Na ovom ogranku je i odvojak za opskrbu Majških Međa plinom.

8.1.6. JAVNA RASVJETA

Ulaganje u javnu rasvjetu jedna je od prioritetnih investicija. Nefunkcionalna i neefikasna javna rasvjeta bila je akutni problem. U Općini je bilo 280 rasvjetnih mjesta, uglavnom na kućama i manji broj na stupovima. Zbog starosti (negdje i više od 40 godina), bila je potrebna izgradnja nove javne rasvjete.

Povremeni popravci vršeni su sredstvima iz općinskog i županijskog proračuna. U 2015. godini završena je izgradnja nove, suvremene, ekološke i štedljive javne rasvjete u Jagodnjaku uz sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost iz Programa energetske učinkovitosti i ekološke javne rasvjete.

HEP radi projektnu dokumentaciju za Bolman/Novi Bolman.

S obzirom na to da se radi o relativno velikim novcima, izgradnja javne rasvjete u Općini odvija se u fazama.

8.1.7. GROBLJA

U Općini Jagodnjak, groblja se nalaze u naseljima:

- Jagodnjak
- Majške Međe
- Novi Bolman

S obzirom na relativno malu zauzetost-popunjenost groblja na području Općine, te relativno veliku preostalu slobodnu površinu groblja, postojeća groblja zadovoljavaju buduće potrebe stanovništva Općine.

8.2. PROMETNA INFRASTRUKTURA

Prostorom Općine Jagodnjak prolaze dva značajna prometna koridora. To su postojeći plovni put na rijeci Dravi i planirana autocesta u koridoru Vc (Budimpešta – Ploče) koja povezuje sjever i jug ovog dijela Europe i dio je europskog sustava autocesta. Ona će osigurati nove mogućnosti razvitka prostora kojim prolazi. Blizina čvora "Čeminac" osigurava prostoru Općine povoljan prostorno-prometni položaj i uvjete za gospodarski razvoj.

8.2.1. CESTOVNI PROMET

Preko autoceste omogućena je kvalitetna povezanost Općine s glavnim žarištima razvitka i drugim prostorima Hrvatske te povezanost sa susjednim zemljama i Europom. Županijske ceste imaju ulogu povezivanja gradova, središta općina i većih naselja na području županije, dok lokalne ceste povezuju naselja na području općine.

Postojeća mreža cestovnog prometa na prostoru Općine Jagodnjak prema značaju razvrstana je na sljedeće vrste:

- ceste državnog značaja
- ceste županijskog značaja
- ceste lokalnog značaja

Glavna prometnica na području Općine Jagodnjak je trasa županijske ceste T 4041 koja je smještena u sjevernom dijelu Općine i prolazi kroz većinu naselja. Ona prostor Općine povezuje s trasom državne ceste D7 na istoku, odnosno trasom državne ceste D517 na zapadu. Manji dio trase državne ceste D517 nalazi se uz sjeverozapadnu granicu Općine.

Državne ceste:

- D-517- B. Manastir (D7) -Belišće (D34)

Županijske ceste:

- 4041- D517- Bolman- Jagodnjak- N.Čeminac- Uglješ- Švajcarnica (D7)
  - Duljina u km na županiji -18,500 km

Lokalne ceste

- 44030- D 517- Majške Međe
  - Duljina u km na županiji -1,100 km

Područjem Općine ne prolazi željeznička pruga.

Na području Općine nalaze se i nerazvrstane ceste. Njihovo postojeće stanje je nezadovoljavajuće pa je potrebno pristupiti njihovoj rekonstrukciji, odnosno izgradnji. Lokalnom stanovništvu nužno je osigurati pristup do kuća, koji je otežan zbog blata naročito u jesenskim i zimskim mjesecima. Zbog velikih troškova, rekonstrukcija i izgradnja nerazvrstanih cesta je višegodišnji projekt.

8.2.2. POŠTA I TELEKOMUNIKACIJSKA MREŽA

U narednom planskom razdoblju, zbog ugradnje suvremene opreme u Poštanski ured (PU) Jagodnjak i Bolman, planirani razvoj poštanske djelatnosti svesti će se na proširenje asortimana usluga te u skladu s potrebama investicijsko održavanje poslovnog prostora. Planirani razvoj može eventualno obuhvatiti uređenje eksterijera ispred postojećih PU-a radi boljeg i lakšeg pristupa, dakle uređenje pločnika i određenog broja parkirališnih mjesta za potrebe dostave, zaposlenih u PU i korisnika.

Na području Općine postoji jedan Područni ured s dostavnim područjem, 31 324 Jagodnjak. Poštanski ured posluje samo tri sata dnevno, a osim poštanskih usluga nudi i usluge: Western Union slanje i primitak novca, mjenjačke poslove i MPU uputnice.

Realizacijom projekta izgradnje WLAN-a, Općina je dobila vrijednu informatičku infrastrukturu. U mobilnoj mreži cilj je izgradnja dovoljno baznih postaja (GSM) za pokrivenost cijelog područja Općine te sustavima novih generacija.

Na području Općine instalirana je wireless mreža iz programa WiFi4EU iz sredstava Programa WiFi4EU za internet na javnim mjestima. Prijava na mrežu je besplatna, a pokriva prostor u naselju Bolman: kod Osnovne škole, Doma kulture i nogometnog igrališta te u naselju Jagodnjak: kod Društveno vatrogasnog doma Jagodnjak, nogometnog igrališta, Općine, Osnovne škole Jagodnjak, Fuskasa i Gmajne.

Na području Općine izgrađene su ili se planira gradnja:

Poštanske građevine

- poštanski ured u Bolmanu i Jagodnjaku

Telekomunikacijske građevine

Postojeće:

- UPS Jagodnjak i Bolman

Planirane:

- bazne postaje (GSM i UMTS)

9. PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA

9.1. PRIRODNA BAŠTINA

„Na području Općine Jagodnjak, “Zakonom o zaštiti prirode” prirodna baština nije zaštićena niti u jednoj kategoriji. Za područje jugozapadnog dijela Općine Jagodnjak, Prostorni plan Osječko-baranjske županije ističe vrijednost područja u sklopu poplavne doline rijeke Drave, te predlaže planersku zaštitu toga područja – vrijedni dijelovi prirode izvan zaštićenih područja.“

Vrijedni dijelovi prirode na području općine Jagodnjak:

- preventivno zaštićeno područje Mura – Drava (regionalni park)

- međunarodno važno područje za ptice
- važno područje za divlje svojte i stanišne tipove

Mjere očuvanja vrijednih dijelova prirode:

- osigurati racionalno korištenje prirodnih dobara bez oštećivanja ili ugrožavanja njenih dijelova,
- očuvati prirodni krajobraz, posebno područje s autohtonom vegetacijom, te spriječiti širenje nove izgradnje na ta područja, a prvenstveno štititi od izgradnje panoramske vrijedne točke,
- ne dozvoljavaju se zahvati čija je posljedica degradacija krajobraza, osobito prepoznatljivih vizura (postavljanje samostojećih reklamnih stupova i panoa koji bi svojom veličinom dominirali i narušavali krajobraz),
- ekološki vrijedna područja koja se nalaze na području općine treba sačuvati i vrednovati u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode i Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima, te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova ("Narodne novine", broj 7/06.),
- na području općine utvrđeni su ugroženi i rijetki tipovi staništa (poplavne šume vrbe, mješovite hrastovo-grabove šume i čiste grabove šume) za koje je potrebno provoditi mjere očuvanja ugroženih i rijetkih stanišnih tipova u svrhu očuvanja šuma hrasta lužnjaka tako da se spriječi širenje nove izgradnje i promjene vodnog režima različitim vodno-gospodarskim zahvatima koji bi ugrozili opstanak tih staništa,
- zaštićene i strogo zaštićene divlje svojte karakteristične za stanišne tipove treba očuvati u skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, te ne unositi strane (alohtone) vrste i genetski modificirane organizme u njihova staništa.

Na području vrijednih dijelova prirode nije dozvoljeno sljedeće:

- gradnja stambenih i gospodarskih građevina koje se prema ovim Odredbama mogu graditi izvan građevinskog područja
- gradnja baznih postaja (antenskih stupova)

Na šumom obraslim područjima vrijednih dijelova prirode predlaže se uravnotežiti površinu sječa s ukupnom šumskom površinom, a sječu obavljati postupno

9.2. KULTURNA BAŠTINA

Na području općine su, sukladno posebnom zakonu, zaštićena su sljedeća kulturna dobra:

1. Sakralni spomenik:

- Parohijska crkva sv. Petra i Pavla (Bolman)
- Parohijska crkva sv. Nikolaja (Jagodnjak)
- Filijalna crkva sv. Vendelina (Jagodnjak)

Slika 11: Parohijska crkva sv. Nikolaja

Slika 12: Parohijska crkva sv. Petra i Pavla

2. Profani spomenik

- Zgrada škole (Bolman)

3. Arheološki lokalitet

REGISTRIRANI

- Prapovijesni arheološki lokalitet “Čikluk” kod Bolmana
- Antički i srednjovjekovni arheološki lokalitet “Ciglana i Čemin-Ciganska pošta” kod Jagodnjaka
- Prapovijesni arheološki lokalitet “Rit i Ciglana” (Jagodnjak)

EVIDENTIRANI

- “Brdašće” Obradovićeve ulica 3a, kasno antičko ili ranosrednjovjekovno (nalazište Jagodnjak)
- Partizanska ulica, antičko nalazište (Jagodnjak)
- Prapovijesni arheološki lokalitet “Taborište” (Novi Bolman)

1775.g. sagrađena je parohijska crkva sv. Petra i Pavla u Bolmanu, čija je hramovna slava Petrovo, dva seoska križa i (novi) parohijski dom. Jedan križ nalazi se u Bolmanu blizu istočnog (oltarskog) dijela crkve, a drugi u Majškim Međama. Uglovi zvonika naglašeni su polustupovima. Zvonik završava barokna lukovica pokrivena limom. Crkva je zidana opekom prekrivena dvostrešnim krovom i biber crijepom.

Crkva Svetog Nikolaja Mirlikijskog u Jagodnjaku iz 1725. godine, građevina s polukružnom apsidom i rizalito isturenim zvonikom uz glavno pročelje ima kasno barokne stilske odlike, a izgrađena je do 1794.godine. Zvonik je u prizemlju rastvoren lučno otvorenim trijemom.

Građevina je izgrađena od opeke i ožbukana, krovšte na dvije vode prekriveno biber crijepom, lukovica barokna pokrivena bakrenim limom. Spada pod sakralnu graditeljsku baštinu te je nepokretno kulturno dobro.

Orgulje u crkvi sv. Vendelina u Jagodnjaku su mehaničke orgulje sa 7 registara, manualom i pedalom. Građene su oko 1902. godine, a pripisuju se Josephu Angsteru iz Pečuha, autoru brojnih instrumenata na području Slavonije. Orgulje u Jagodnjaku gotovo su identične onima u

Čepinu iz 1900. godine. Orgulje su sačuvane i dobrog zvuka. U tijeku je posljednja faza obnove tih orgulja, izgrađenih davne 1902. godine, a obuhvaća restauraciju i rekonstrukciju kućišta.

Slika 13: Angsterove orgulje u Jagodnjaku

Arheološko nalazište “Čikluk” u Bolmanu - prapovijesno naselje s elementima nekropole, a pripada kompleksu panonske inkrustirane keramike, grupa Szekszard–Pecs, srednjeg brončanog doba.

Antički i srednjovjekovni arheološki lokalitet “Ciglana i Čemin-Ciganska pošta” kod Jagodnjaka - utvrđeno je kako su na ovome lokalitetu arheološki nalazi grupirani na dva prostorno odvojena područja. Jedno se prostire na dvama uzvišenjima preko kojih će se pružati zapadni krak pristupne ceste te na krajnjem sjevernom dijelu glavne trase autoceste. Drugo područje nalazi se na južnom dijelu zadane površine glavne trase autoceste. Po čitavom zabilježenom prostoru pojavljuju se usitnjeni ulomci prapovijesne, brončano dobnog keramike, koji potječu iz veoma tankog, slabo očuvanog ostatka prapovijesnog sloja koji se nalazi veoma plitko ispod humusa, a u kojem je zabilježeno nekoliko prapovijesnih, ali i antičkih arheoloških cjelina.

Arheološko nalazište “Rit i Ciglana” kod Jagodnjaka - površinski nalazi keramike po oranicama ukazuju na rasprostranjenost ovog brončano dobnog naselja. Krajem ranog i početkom srednjeg brončanog doba na prostoru Baranje prisutna je panonska uređena keramika koja na ovaj prostor prodire iz južne Transdanubije. Brončano dobnog Ciglana“ nalazi se u neposrednoj blizini lokaliteta “Ciglana pošta” i Čemin-Ciganska

PROGRAMSKI DIO

10. SWOT ANALIZA

Prije definiranja strateških pravaca i ciljeva razvoja, potrebno je na temelju urađene analize stanja izvršiti identifikaciju vlastitih snaga i slabosti te vanjskih mogućnosti i prijetnji. U tom pogledu SWOT analiza služi kao alat za tu identifikaciju. Naime, potrebno je na otvoren i iskren način promišljati o unutrašnjim, tj. vlastitim, kao i o vanjskim čimbenicima koji mogu utjecati na razvoj općine.

SWOT analiza koja u užem smislu podrazumijeva definiranje pozitivnih i negativnih razvojnih faktora (snage – S, slabosti – W, mogućnosti – O i prijetnje – T) podrazumijeva interpretaciju i vrednovanje informacija i podataka iz osnovne analize, koja se bazira na lokalnim kulturološkim preferencijama i razumijevanju šireg konteksta i dubokih pokretača promjena. Razumijevanje šireg konteksta važan je korak u interpretaciji i projiciranju mogućih razvojnih scenarija urbanog područja.

SWOT analiza je sredstvo koje pomaže prepoznati, otkriti i utvrditi ključne čimbenike razvoja, potencijale za razvoj, kao i ograničenja u razvoju, u ovom slučaju razvoju Općine Jagodnjak. Snage Općine su vlastiti prostori, resursi i sposobnosti na koje se može osloniti ili ih koristiti u daljnjem razvoju, dok slabosti ukazuju na ograničavajuće faktore unutar same Općine koje mora riješiti vlastitim snagama koristeći prilike koje se pružaju, ali i paziti na prijetnje koje mogu ugroziti razvojnu strategiju, planove i projekte te se pripremiti za njih i uvažavati ih, jer su izvan njezina obuhvata djelovanja i utječu na sve aktivnosti, a time i ostvarenje ciljeva i vizije.

Kako bi se stvorili dobri temelji za određivanje razvojnih pravaca, u SWOT analizi je obuhvaćeno više tematskih cjelina:

1. GOSPODARSTVO I POLJOPRIVREDA (Poduzetništvo i obrtništvo; Poljoprivreda i šumarstvo; Turizam)
2. INFRASTRUKTURA I OKOLIŠ (Prometna infrastruktura; Komunalna infrastruktura; Okoliš; Društvena infrastruktura)
3. DRUŠTVENE DJELATNOSTI (Zdravstvena i socijalna skrb; Organizacije civilnog društva; Lokalna samouprava)

8.1. Tematska cjelina: Gospodarstvo i poljoprivreda

<i>SNAGE</i>	<i>SLABOSTI</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Povoljan geoprometni položaj (blizina čvora „Čeminac“) i blizina urbanog središta – grad Osijek • Dva značajna prometna koridora - postojeći plovni put na rijeci Dravi i planirana autocesta u koridoru Vc (Budimpešta-Ploče) • Poduzetnička zona Jug i raspoloživost prostora u istoj • Postojanje inicijative za razvoj novih poduzetničkih ideja i projekata • Povoljne prirodne karakteristike za razvoj poljoprivredne djelatnosti • Bogatstvo prirodnih šuma s očuvanim biljnim i životinjskim svijetom • Kvalitetna šumska i poljoprivredna zemljišta – značajan resurs za daljnji razvoj poljoprivrede, prvenstveno ekološke • Značajan udio obradivih poljoprivrednih zemljišta • Povoljni pedološki i klimatski uvjeti za poljoprivrednu proizvodnju • Rijeka Drava kao potencijal za razvoj sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljna iskorištenost geoprometnog položaja za razvoj gospodarstva • Depopulacija i starenje stanovništva • Odlazak mladih obrazovanih ljudi • Relativno visoka stopa nezaposlenosti • Neravnomjerno razvijena sva naselja Općine • Nedostatak poslovnih subjekata iz kategorije srednjih i velikih poduzeća koji bi zapošljavao značajniji broj radnika • Nedovoljno iskorištene mogućnosti financiranja poduzetničkih projekata sredstvima EU fondova • Nedovoljna informiranost mladih o mogućnostima pokretanja poduzetništva • Nedostatak programa cjeloživotnog obrazovanja za jači rast i razvoj postojećih poduzetnika i obrtnika • Usitnjenost poljoprivrednog zemljišta – značajan broj manjih parcela • Konvencionalna metoda obrade zemljišta • Nedovoljno razvijena poljoprivredna djelatnost koja je najvažnija gospodarska grana Općine – nedovoljna financijska

<ul style="list-style-type: none"> • Iskustvo i tradicija u poljoprivrednoj proizvodnji • Razvijene značajnije grane poljodjelstva (ratarstvo, stočarstvo, voćarstvo) • Obogaćenost vodnim resursima • Krajobrazna i biološka raznolikost važan su potencijal za razvoj turizma (Kopački rit, pojas uz rijeku Dravu) • Bogato ruralno područje s elementima kulturno – povijesne i tradicijske baštine. • Turističke prepoznatljive manifestacije („Kulinijada“) • Potencijal za selektivne oblike turizma – lovni, ruralni, sportsko-rekreacijski i dr. • Čist i nezagađen okoliš • Bogata prirodna i kulturna baština	<p>sredstva za modernizaciju i unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Slaba financijska moć poljoprivrednih gospodarstava za ulaganja u proširenje proizvodnje • Slabo korištenje EU fondova od strane OPG-a • Relativno malo registriranih poduzeća za obavljanje poljoprivredne i stočarske proizvodnje • Neiskorištenost i zapuštenost poljoprivrednih površina • Potreba edukacije i savjetovanja poljoprivrednih proizvođača • Poljoprivredna proizvodnja je uglavnom individualna i ima pretežno samoopkrbni karakter • Nedovoljna iskorištenost potencijala za razvoj izletničkog, sportsko-rekreacijskog i ruralnog turizma • Potreba intenzivnijeg planiranja razvoja turizma
<p><i>PRILIKE</i></p>	<p><i>PRIJETNJE</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> • Dostupnost edukacija i radionica namijenjenih poduzetnicima i obrtnicima • Ulaganje u edukaciju i profesionalni razvoj – korištenje programa cjeloživotnog učenja • Mogućnost korištenja strukturnih fondova za poticanje i jačanje MSP-a • Modernizacija poslovanja i proizvodnje • Postojanje brojnih nacionalnih programa za poticanje razvoja MSP-a • Jače aktivnosti marketinga za privlačenje novih investicija i investitora • Dostupnost povoljnih kreditnih linija za poduzetništvo mladih (HBOR) • Mogućnost korištenja Programa ruralnog razvoja za:<ul style="list-style-type: none"> • Ulaganja u šumarske tehnologije, preradu i marketing šumskih proizvoda • Razvoj ekološke poljoprivrede • Osposobljavanje i poticanje malih proizvođača za zajednički nastup na tržištu – udruživanje u poljoprivredne zadruge • Rastući trendovi u povezivanju poljoprivrede, turizma, prirode i rekreacije – povećana potražnja za ruralnim turizmom	<ul style="list-style-type: none"> • Spora državna administracija i dugotrajnost postupaka • Dugotrajnost razvoja i unaprjeđenja prometne i komunalne infrastrukture • Emigracija mladih i obrazovanih ljudi • Trend starenja stanovništva • Nedostatak kompetentne radne snage • Nedostatak domaćih i stranih investicija • Usporen razvoj poduzetničkih zona • Elementarne nepogode • Stagnacija gospodarskih aktivnosti na području Općine • Štetne posljedice konvencionalne poljoprivrede na području Općine

<ul style="list-style-type: none"> • Mogućnost korištenje ESI fondova i nacionalnih programa za razvoj i unaprjeđenje turizma, turističke infrastrukture, MSP-a u turizmu te inovativnih turističkih proizvoda 	
---	--

8.2. Tematska cjelina: Infrastruktura i okoliš

<i>SNAGE</i>	<i>SLABOSTI</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuirano ulaganje u poboljšanje prometne infrastrukture • Izgrađena telekomunikacijska mreža • Kontinuirano ulaganje u telekomunikacijsku mrežu • Zadovoljavajuće stanje elektroopskrbne mreže • Izgrađen magistralni i sekundarni plinovod u Jagodnjaku, Bolmanu i Majškim Međama • Vodoopskrbnim sustavom pokrivena su sva naselja Općine • Organizirano prikupljanje i odvoz komunalnog otpada • Kontinuirano ulaganje u selektiranje otpada (postavljeno 5 zelenih otoka) • Izgrađena javna rasvjeta • Kontinuirano ulaganje u modernizaciju sustava javne rasvjete te uvođenje ekoloških štednih žarulja • Kontinuirano ulaganje u sanaciju postojećih „divljih“ odlagališta • Realizacija projekata zaštite i obnove javnih objekata s ciljem smanjenja troškova energije i povećanja energetske efikasnosti • Kvalitetno prostorno planiranje kao preduvjet ulaganje u komunalnu strukturu u skladu sa željama razvoja 	<ul style="list-style-type: none"> • Potrebna ulaganja u izgradnju i sanaciju lokalnih, županijskih i državnih cesta • Potrebna ulaganja u izgradnju i sanaciju nerazvrstanih cesta • Nedostupnost željezničke pruge • Nezadovoljavajuće izgrađen sustav odvodnje • Veći dio stanovništva koristi privatne sabirne jame kao sustav odvodnje otpadnih voda • Nedostatak uređaja za pročišćavanje otpadnih voda • Nezadovoljavajuće razvijen sustav gospodarenja otpadom • Nedovoljna osviještenost ljudi u potrebi razvrstavanja otpada <ul style="list-style-type: none"> • Velik trošak održavanja komunalne infrastrukture • Nedostatak sustava za upravljanje energetski učinkovitim javnom rasvjetom • Neuspostavljen GIS sustav za praćenje kompletnih troškova održavanja komunalne infrastrukture • Nedostatno poznavanje i razvijena svijest o očuvanju i održivom korištenju biološke i krajobrazne raznolikosti područja • Nedovoljno razvijena svijest stanovništva Općine o kulturnim, prirodnim i ostalim resursima kao potencijalu za razvoj • Nedovoljno iskorištene prirodne posebnosti koje područje Općine posjeduje
<i>PRILIKE</i>	<i>PRIJETNJE</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Jače korištenje vanjskih izvora financiranja (fondova EU) za realizaciju infrastrukturnih projekata • Korištenje ESI fondova i programa te drugih inozemnih i nacionalnih 	<ul style="list-style-type: none"> • Usporeno ulaganje u izgradnju i održavanje lokalnih, županijskih i državnih cesta

<p>financijskih izvora za pripremu i provedbu projekata iz područja okoliša</p> <ul style="list-style-type: none"> • Edukacija i jačanje svijesti građana o potrebama i mogućnostima zaštite okoliša • Mogućnost financiranja projektno-tehničke dokumentacije i izgradnje nerazvrstanih cesta kroz Program ruralnog razvoja • Korištenje prirodnih datosti za provedbu projekata vezanih uz obnovljive izvore energije • Postojanje poticajnih mjera za korištenje obnovljivih izvora energije • Uvođenje GIS-a za praćenje kompletnih troškova održavanja komunalne infrastrukture	<ul style="list-style-type: none"> • Usporenost državne administracije u ishođenju tehničkih dozvola za infrastrukturne projekte • Visoki troškovi izgradnje i održavanja komunalne infrastrukture • Nepropisno izvedene i neispravne sabirne jame koje se izljevaju u okoliš i uzrokuju onečišćenje tla • Pojava novih divljih odlagališta • Nedovoljno razvijena svijest o važnosti ulaganja u zaštitu okoliša
---	---

8.3. Tematska cjelina: Društvene djelatnosti

<i>SNAGE</i>	<i>SLABOSTI</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Postojeća odgojno-obrazovna infrastruktura: predškolski odgoj i osnovnoškolsko obrazovanje • Mogućnost dvojezičnog obrazovanja (na latiničnom i ćiriličnom pismu) • Izgrađena sportska dvorana • Visok stupanj brige o djeci predškolskog odgoja • Postojanje dječjih igrališta • Osigurana zadovoljavajuća razina zdravstvene zaštite • Obnovljeni i energetske poboljšani društveni domovi u Jagodnjaku i Bolmanu, Zdravstvena ambulanta i zgrada Osnovne škole u Jagodnjaku • Velik broj udruga koje pokrivaju šira područja društvenog života • Postojanje i djelovanje Savjeta mladih • Postojanje Društveno-vatrogasnog doma i ostalih društvenih domova • 2 doma kulture u Jagodnjaku i Bolmanu • Podrška lokalne samouprave i zajednice udrugama i njihovim inicijativama	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak kapaciteta za smještaj i brigu starih i nemoćnih • Potreba kontinuiranog održavanja odgojno-obrazovnih ustanova i društvenih domova • Raspoloživost relativno malim sredstvima za ulaganje i održavanje sportskih objekata i rekreacijskih sadržaja • Nedovoljna financijska sredstva za financiranje rada udruga • Ovisnost udruga o proračunu Općine • Nedovoljna informiranost udruga o mogućnostima vanjskih izvora financiranja (EU fondova i nacionalnih programa) • Potreba ulaganja u znanja, vještine i kapacitete udruga vezano za izradu projekata i vođenje aktivne politike samoodrživosti • Nedovoljna participacija i uključenost građana u kulturnim/športskim/društvenim manifestacijama

<i>PRILIKE</i>	<i>PRIJETNJE</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Organizirano djelovanje svih udruga s ciljem podizanja razine i kvalitete života svih stanovnika Općine • Izgradnja i implementacija sustava cjeloživotnog obrazovanja u svim segmentima lokalne zajednice • Korištenje vanjskih izvora financiranja za obnovu i rekonstrukciju javne društvene infrastrukture (Program održivog razvoja lokalne zajednice) • Educiranje udruga o mogućnostima korištenja vanjskih izvora financiranja te o izradi projektnih prijedloga • Jača suradnja udruga s javnim sektorom, međusobno i s drugim udrugama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu – suradnja na projektima i slično	<ul style="list-style-type: none"> • Gašenje udruga zbog nedostatka financijskih sredstava za pokrivanje svih potreba djelovanja • Sve veće potrebe socijalne skrbi u suvremenom društvu • Nedostatak sredstava za unaprjeđenje društvenog i kulturnog života stanovništva • Slaba zainteresiranost građana u projektima od javnog interesa • Nedostatak sredstava za izgradnju, restauraciju i održavanje zgrada i programa u kulturi

11. VIZIJA OPĆINE JAGODNJAK

Vizija Općine Jagodnjak je dugoročno, široko definirano usmjerenje, slika i artikulacija željene budućnosti. Ona obvezuje i motivira te predstavlja poželjnu, ali realnu i vjerodostojnu sliku budućnosti općine koja se može ostvariti uspješnom strategijom. Na temelju stavova i mišljenja različitih ciljnih skupina u izradi ovog Strateškog programa, rezultata provedenog savjetovanja s javnošću te, dakako, same lokalne samouprave, vizija opisuje budućnost i rezultate koje zajednica želi postići, ona pruža smjer i inspiraciju za određivanje ciljeva.

Uspješna vizija ima značajke realnosti i koherentnosti, kroz koju se jasno utvrđuju glavni strateški ciljevi i očekivani rezultati Strateškog programa. Kako bi se ostvarila vizija potrebno je na adekvatan i okolišno prihvatljiv način razviti i prilagoditi postojeću infrastrukturu te osigurati veću kvalitetu življenja stanovnika.

Vizija odražava želju da se Općina Jagodnjak, u bliskoj budućnosti, prometne u mjesto visoke kvalitete življenja, pružajući jednake mogućnosti za sve. Osnovni preduvjet visoke kvalitete života je kreiranje novih radnih mjesta i poboljšanje postojećih kroz poticanje razvoja poduzetništva i samozapošljavanja te omogućavanje pristupa društvenim vrijednostima za sve društvene skupine, a posebno one koje su u nepovoljnom položaju u društvu i na tržištu rada.

Vizija sadrži težnje prema kojima bi se razvoj Općine Jagodnjak u razdoblju od 2021. do 2027. godine trebao kretati. U budućnosti, provedbom Strateškog programa, Općina Jagodnjak postaje mjesto u kojem svi stanovnici ostvaruju svoja očekivanja, koriste se prednosti koje proizlaze iz prirodnih ljepota kraja, prirodnih resursa, te otklanjaju nedostaci kroz prostorno

uređenje, gospodarsku revitalizaciju i provode promjene u svim segmentima života koje omogućuju kvalitetu života svim stanovnicima.

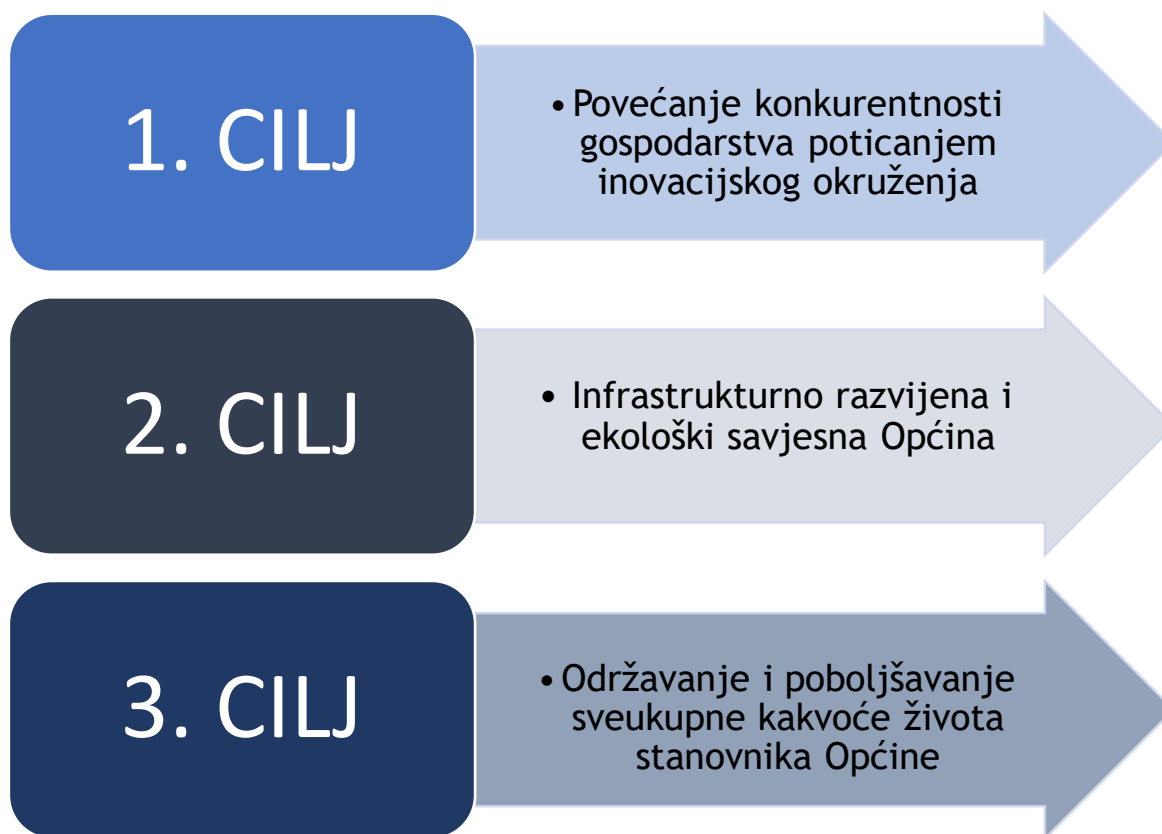
Jagodnjak je općina ugodna za život koja svoj razvoj bazira na osiguranju uvjeta za kvalitetan život na prostoru Općine, očuvanim tradicijskim običajima, ekološki očuvanom krajoliku, razvijenom poduzetničkom duhu te gospodarski i turistički razvijenom i prepoznatljivom odredištu, sa socijalno osjetljivom i aktivnom zajednicom.

12. STRATEŠKI CILJEVI, PRIORITETI I MJERE RAZVOJA OPĆINE JAGODNJAK

Strateški ciljevi i prioriteti određuju poželjnu sliku budućnosti područja za koje se izrađuju. Oni određuju smjer kretanja razvoja strateških polja kao što su poduzetništvo, infrastruktura te kvaliteta života stanovništva ciljanog područja u periodu provedbe strateškog dokumenta. Ciljevi i prioriteti pomažu nam u ispunjavanju misije i vizije koje određuju „kamo želimo ići“ i „što želimo biti u budućnosti“. Prioriteti omogućuju detaljno određivanje potreba za zaokretima i oporavkom pojedinih područja značaja, potreba za promjenama organizacijske kulture, kreativnosti u kreiranju istih te nadzorom nad budućnosti institucija.

Ciljevi su definirani na temelju identificiranih snaga, slabosti, prilika i prijetnji iskazanih u SWOT analizi, odnosno temeljem svih prethodnih istraživanja i analiza, a usklađeni su sa strateškim ciljevima nadređenih strateških dokumenata na razini EU, nacionalnoj i regionalnoj razini. Strateški ciljevi su oblikovani kao rezultat rasprava na radnim sastancima, temelje se na svestranom sagledavanju potreba na području Općine i uvjeta u okruženju.

Svaki strateški cilj ima razrađene strateške prioritete unutar sebe te konkretne mjere kojima se ostvaruju zadani ciljevi. Definirana su tri strateška cilja koja predstavljaju konzistentan i sažet opis namjeravanih ishoda razvoja, jasno izraženih i mjerljivih. Shematski prikaz strateških ciljeva daje se u nastavku, kao i njihov opis.

12.1. STRATEŠKI CILJ 1: POVEĆANJE KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA POTICANJEM INOVACIJSKOG OKRUŽENJA

Općina Jagodnjak se, kao i ostatak Hrvatske, suočava s dugotrajnom gospodarskom krizom te izazovima koje sa sobom nosi globalizacija tržišta. S druge strane, ulaskom u EU otvara se mogućnost nesmetanog izlaska poduzetnika na zajedničko tržište EU. To zahtijeva usklađenje gospodarskog razvoja s gospodarskim trendovima na razini Europske unije čime će se osigurati konkurentnost u tržišnoj utakmici koja očekuje poduzetnike.

Poduzetnici i obrtnici generatori su razvoja gospodarstva o kojima ovisi i daljnji gospodarski razvoj Općine te je jačanje istih primarni prioritet Općine. Kao osnovne slabosti koje onemogućuju unaprjeđenje gospodarskih aktivnosti na području općine identificirane su: nedovoljna marketinška aktivnost poduzeća, nedostatak poduzetničke kulture, opadanje interesa mladih za zanatskim zanimanjima, nedovoljna informiranost poduzetnika o mogućnostima korištenja vanjskih izvora financiranja, a u skladu s time i nedovoljno iskorištene mogućnosti financiranja poduzetničkih projekata sredstvima EU.

U cilju podizanja konkurentnosti gospodarstva potrebno je usmjeravati proizvodno poduzetništvo prema novim proizvodima i novim tržištima. U tom je smislu potrebno jačati i usmjeravati podršku razvoju proizvodnog gospodarstva s većom dodanom vrijednošću. Strukturu gospodarstva općine Jagodnjak čine mala i srednja poduzeća te obrti. Cilj općine je stvoriti uvjete za nesmetan razvoj istih, odnosno stvoriti uvjete koji će privući nove investitore.

Donošenjem poticajnih mjera te ulaganjem u poduzetničku infrastrukturu učiniti ovaj prostor konkurentnijim od okruženja. Poboljšati suradnju s dijasporom koja predstavlja značajnu snagu za privlačenje stranih investicija te prenošenje znanja i iskustva za razvoj poduzetništva.

S obzirom na sve gore navedeno, neophodno je podupirati izobrazbu i prekvalifikaciju jer se visokokvalitetna osposobljenost kako poduzetnika i obrtnika, tako i zaposlenika (radne snage) može osigurati samo predanošću cjeloživotnom učenju, za koje na nacionalnoj razini postoji širok spektar programa. Također, obrazovanje i edukacije poduzetnika i zaposlenika dostupno je i kroz programe Europskog socijalnog fonda. Ulaganje u znanja i kompetencije utjecat će na sve aspekte poslovanja, ne samo na proizvodnju nego i na marketing, prodaju, inventar, kvalitetu, radne odnose i produktivnost.

Velike poljoprivredne površine kojima raspolaže općina, učinili su ovaj kraj poljoprivrednim, odnosno kraj gdje su se ljudi tradicionalno bavili poljoprivredom (ratarstvom, povrtlarstvom i stočarstvom). Međutim, djelatnost poljoprivrede na području Općine Jagodnjak dijeli iste probleme koje ima ova djelatnost u RH: usitnjenost zemljišta i većinom mali proizvođači koji proizvode uglavnom za vlastite potrebe, niska tehnološka razina proizvodnje, neumreženost poljoprivrednih proizvođača i neorganiziran nastup na tržištu te nedovoljna povezanost primarnih proizvođača s prerađivačkim sektorom.

Stoga, potrebno je realizirati projekte koji će omogućiti intenzivniji način bavljenja poljoprivredom s ciljem plasmana vlastitih proizvoda na sigurna tržišta i ostvarenje profita, odnosno stvoriti partnerstvo između proizvođača i prerađivača, kao i trgovaca. U cilju osiguranja osnovnih infrastrukturnih pretpostavki za razvoj poljoprivrednog sektora nužno je ulagati u izgradnju i modernizaciju poljoprivredne infrastrukture. Nadalje, potrebno je provoditi stalne edukacije poljoprivrednih proizvođača s ciljem povećanja kvalitete i kvantitete poljoprivredne proizvodnje, s naglaskom na proizvodnju zdrave hrane za kojom je sve veća potražnja na tržištu. Zatim, za povećanje konkurentnosti poljoprivrede bitnu stavku predstavlja i izgradnja sustava navodnjavanja čime će se omogućiti korištenje područja za uzgoj novih kultura, povećati kvaliteta korištenja područja u poljoprivredne svrhe, održivo upravljati resursima i zadržati stanovništvo u ruralnom području. Na kraju, na prostoru Općine nedostaju zadružni oblici djelovanja poljoprivrednika, a u cilju njihovog zajedničkog nastupa na tržištu te lakšeg plasmana poljoprivrednih proizvoda, potrebno je poticati poljoprivrednike na umrežavanje.

Budući da se radi o prostoru koji obilježava očuvana priroda, poljoprivredni razvoj trebalo bi usmjeravati u pravcu ekološke poljoprivrede koja u današnje vrijeme zauzima sve važnije mjesto diljem Europe i RH. Ekološka poljoprivreda je u potpunosti integrirana u politiku ruralnog razvoja i ima dugoročno strateško značenje za održivi razvoj čitavog hrvatskog ruralnog prostora, s druge strane potrebno je postojeću konvencionalnu proizvodnju učiniti održivijom i konkurentnijom kroz rekonstrukciju i modernizaciju poljoprivrednih gospodarstava te diverzifikaciju proizvodnje na istim.

Razvitak poljoprivrednih djelatnosti na području Jagodnjak ovisi i o prirodnim uvjetima (reljef, klima i tlo) pa tako u nizinskom području uspijevaju ratarske i povrtlarske poljoprivredne kulture. Proizvodnja povrća nije dostatna za potrebe stanovništva, a pogotovo nije dostatna za potrebe turizma, prehrambene industrije te mogućnosti izvoza. Svi klimatski i pedološki uvjeti, te hidrološki potencijal, povoljni su za uzgoj povrća tijekom cijele godine. Nakon uređenja odnosa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, okrupnjavanjem i utvrđivanjem područja na

kojima je potrebna navodnjavanje, a gdje je moguće organizirati uzgoj bez navodnjavanja i za koje kulture, utvrditi će se sa udrugama proizvođača sjemenski sastav i način uzgoja pojedinih povrtnih kultura uz preporuke gnojidbe i zaštitnih sredstava.

Stvaranjem povoljnog poslovnog okruženja, stvaranjem uvjeta za razvitak turizma i podizanjem konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje kreiraju se mogućnosti za nova zapošljavanja i poboljšanje sveukupnog životnog standarda svih stanovnika općine Jagodnjak. Izgradnjom poslovne i turističke infrastrukture kao i infrastrukture od ključnog značaja za poljoprivredu i obnovljive izvore energije te kroz ostale mjere za kreiranje povoljnog poslovnog okruženja stvorit će se pretpostavke za kvalitetniji život stanovnika i njihova gospodarska sigurnost. S tim ciljem planira se izraditi sustav za praćenje meteoroloških parametara koji će biti od koristi poljoprivrednicima. Na taj način poljoprivrednici bi u svakom trenutku imali podatke o temperaturi, vlazi i ostalim parametrima. Ovo može imati veliki utjecaj na smanjenje migracije stanovništva.

S obzirom na brojne prirodne i kulturne potencijale koje posjeduje, gostoljubivost te tradiciju i etnološku raznolikost, Općina Jagodnjak ima snažne preduvjete za razvoj seoskog, kulturnog, izletničkog, aktivnog, lovnog i ribolovnog turizma koji bi se mogao zaokružiti u jednu cjelovitu, integriranu ponudu sve popularnijeg ruralnog turizma. Ruralni turizam postaje nezaobilazan čimbenik u razvoju ruralnih područja i ujedno pomaže u očuvanju lokalnog identiteta, odnosno lokalnih posebnosti, tradicije i običaja. Njegova važnost ogleda se u interakciji poljoprivredne proizvodnje, proizvodnje tradicionalnih proizvoda, tradicijske gastronomije i turističkih usluga, odnosno korištenju postojećih resursa.

Ukupan turistički prostor Županije je vrlo vrijedan turistički resurs koji do sada nije bio adekvatno turistički valoriziran, tako da su njegovi potencijali mnogo veći i raznovrsniji, ali i dobro očuvani te interesantni za dinamičniji turistički razvoj, u odnosu na dosadašnji razvoj. Kao i na ukupnom prostoru Osječko–baranjske županije, tako i na području Općine Jagodnjak, turizam će se prvenstveno bazirati na mogućnosti valorizacije vlastitih prirodnih potencijala.

Za turistički razvoj Općine Jagodnjak važno je posebnu pozornost usmjeriti i na zaštitu i očuvanje kulturnih vrijednosti. Premda je smještena u ruralnu sredinu, koja na svom mikro prostoru nema osnovane kulturne institucije (muzeja, kazališta i sl.), općina Jagodnjak ipak posjeduje kulturne sadržaje i kulturnu baštinu. Na prostoru Općine Jagodnjak egzistiraju i sakralni objekti i sadržaji kulturno – povijesne i spomeničke baštine, koje je potrebno turistički valorizirati i ponuditi ih u okviru turističke ponude. Od zaštićenih građevina na području Općine nalaze se sakralni i profani spomenici (crkve i zgrada škole), a osim građevina postoje i arheološki lokaliteti. U Općini djeluju i kulturno-umjetničke udruge. Kulturnu baštinu, kulturne sadržaje i nositelje kulturnog razvoja Općine potrebno je zaštititi, poduprijeti, promicati, unaprijediti te valorizirati u svrhu stvaranja prepoznatljivog identiteta Općine, intenziviranja kulturnog života te razvoja turističkih aktivnosti na području Općine. Stoga je jedan od prioriteta za ostvarenje ovoga cilja zaštita i održivo korištenje kulturne baštine.

Iz analize dostupnih podataka može se zaključiti da prirodni resursi općine Jagodnjak nisu iskorišteni u njihovom punom potencijalu i to svakako ovom strategijom treba početi mijenjati kako bi se raspoloživi potencijali stavili u funkciju razvoja općine i otvaranja novih mogućnosti. Stoga je razvoj i unaprjeđenje turističke ponude, turističke infrastrukture te stvaranje prepoznatljivog identiteta Općine temeljenog na tradiciji očuvanih prirodnih resursa, bogatstvu tradicije, kulturnih vrijednosti i narodnih običaja, također značajan čimbenik daljnjeg gospodarskog razvoja Općine.

CILJ 1: POVEĆANJE KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA POTICANJEM INOVACIJSKOG OKRUŽENJA	
PRIORITETI	MJERE
Prioritet 1.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva	Mjera 1.1.1. Jačanje konkurentnosti i povezivanje MSP-a i obrta te poticanje društvenog poduzetništva
	Mjera 1.1.2. Razvoj poduzetničke infrastrukture i unaprjeđenje investicijskog okruženja
	Mjera 1.1.3. Jačanje ljudskih potencijala u svrhu razvoja poduzetništva
	Mjera 1.1.4. Gospodarstvo temeljeno na novim tehnologijama i znanju
Prioritet 1.2. Stvaranje boljih uvjeta za bavljenje poljoprivrednim aktivnostima	Mjera 1.2.1. Izgradnja i unaprjeđenje poljoprivredne infrastrukture i poljoprivrednih gospodarstava
	Mjera 1.2.2. Održivo upravljanje i korištenje poljoprivrednog zemljišta
	Mjera 1.2.3. Razvoj poljoprivrednih zadruga, udruga i klastera te suradnje među dionicima
	Mjera 1.2.4. Poticanje razvoja ekološke poljoprivredne proizvodnje sa smanjenjem upotrebe pesticida
	Mjera 1.2.5. Edukacija poljoprivrednih proizvođača u svrhu jačanja konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi
	Mjera 1.2.6. Izgradnja i modernizacija infrastrukture sustava za navodnjavanje
	Mjera 1.2.7. Poticanje razvoja različitih oblika poljoprivredne proizvodnje – ratarstva i povrtlarstva
	Mjera 1.2.8. Sinergija poljoprivrede i informatike: uvođenje informacijsko - komunikacijske tehnologije u poljoprivredu
Mjera 1.3.1. Očuvanje, revitalizacija i jačanje prepoznatljivosti kulturno povijesne i prirodne baštine te kulturnih sadržaja	

Prioritet 1.3. Razvoj turizma	Mjera 1.3.2. Izgradnja/unaprjeđenje javne turističke infrastrukture i turističkih sadržaja za inovativan i održiv turizam
	Mjera 1.3.3. Poticanje razvoja selektivnih oblika turizma
	Mjera 1.3.4. Turističko brendiranje i marketing
	Mjera 1.3.5. Osnaživanje OPG-a i ostalih dionika za pružanje smještajnih kapaciteta i ugostiteljskih/turističkih usluga

12.2. STRATEŠKI CILJ 2: INFRASTRUKTURNO RAZVIJENA I EKOLOŠKI SAVJESNA OPĆINA

Zaštita okoliša je skup odgovarajućih aktivnosti i mjera kojima je cilj sprječavanje onečišćenja i zagađenja okoliša, sprječavanje nastanka šteta, smanjivanje i/ili otklanjanje šteta nanesenih okolišu te povrat okoliša u stanje prije nastanka štete. Zaštita okoliša smatra se ozbiljnim socijalnim i ekonomskim problemom kojemu se mora pristupiti holistički želimo li postići i sačuvati postojeću kvalitetu života, kao i za buduće naraštaje. Politika zaštite okoliša pojavila se kao odgovor na lokalne probleme iz područja komunalne infrastrukture, gospodarenja otpadom te jačeg korištenja obnovljivih izvora energije.

Ovim strateškim ciljem nastoji se doprinijeti održivosti razvoja lokalne zajednice kroz učinkovito upravljanje resursima, unaprjeđenje društvene, prometne i komunalne infrastrukture te kroz provođenje mjera u svrhu zaštite okoliša na području Općine. Navedeno predstavlja temelj održivog razvoja Općine Jagodnjak kao podrška gospodarskoj i socijalnoj revitalizaciji područja Općine.

Poboljšanje energetske učinkovitosti jedan je od najvažnijih stupova moderne energetske politike ne samo zbog zaštite okoliša, nego i zbog smanjenja troškova kako na nacionalnoj tako i na lokalnoj razini te se samim time doprinosi i konkurentnosti ekonomije. Potrebno je sustavno postići smanjenje negativnog utjecaja na okoliš, a samim time postići i smanjenje troškova. Zbog potrebe podizanja svijesti za očuvanje i zaštitu okoliša potrebno je provesti edukativne radionice o racionalizaciji potrošnje vode i električne energije te promovirati korištenje obnovljivih izvora energije. Primjena mjera energetske učinkovitosti u javnim, obrazovnim i zdravstvenim ustanovama, osim što omogućava bolje uvjete za obrazovanje i zdravstvenu zaštitu, dugoročno će utjecati na zaštitu okoliša kroz sve veće korištenje obnovljivih izvora energije, što će doprinijeti i značajnim ekonomskim uštedama.

Za održivi razvoj Općine Jagodnjak važno je posebnu pozornost usmjeriti i na zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti. Provedbom brojnih aktivnosti očuvanja bioraznolikosti i prirodnih vrijednosti treba utjecati na razvijanje svijesti o potrebi njihova očuvanja, kao čimbenika kvalitetnog života i jednog od temelja razvoja zajednice. Cilj zaštite i održivog korištenja prirodne baštine je povećanje kvalitete života, stvaranja povoljnijeg okruženja za razvoj

održivog gospodarstva, obogaćivanje i proširenje turističke ponude te održivo korištenje prirodnih resursa.

Općina svake godine financira sanaciju divljih odlagališta: zatrpavanje otpada u postojeće rupe i kopanje novih, jer stanovništvo, uglavnom, neovlašteno dovozi otpad, iako postoje upozorenja na svakom divljem odlagalištu. Razdvojenog prikupljanja sekundarnih sirovina nema. Na području Općine ne postoji registrirano odlagalište otpada, tako da se otpad odlaže na neregistrirana odlagališta. Međutim, odvijaju se aktivnosti oko nabava za projekt „Sanacija i zatvaranje odlagališta neopasnog otpada u Jagodnjaku“, višemilijunskom projektu po vrijednosti, koji će se financirati iz EU Kohezijskog fonda, iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša i vlastitih sredstava Općine. Provedbom ovog projekta riješit će se Rupa Gušta – divlje odlagalište nadomak Jagodnjaku. Predviđeno je i reciklažno dvorište i ploha za obradu građevinskog otpada na „Jag 1“. Prva aktivnost na ovoj lokaciji bi će uređenje postojećeg neuređenog odlagališta (sanacija).

U okviru sektora okoliša, posebna pažnja posvećena je poboljšanju kvalitete pružanja komunalnih usluga i unaprjeđenju komunalne infrastrukture. Ulaganje u vodovodnu i kanalizacijsku mrežu i smanjenje rizika po okoliš i zdravlje ljudi kroz integrirano upravljanje otpadom, doprinijet će boljem životnom standardu građana, ali i većoj mogućnosti za razvoj gospodarstva na urbanom i ruralnom području i privlačenje ulaganja.

Jedan od prioriteta je i unaprijediti kvalitetu pružanja komunalnih usluga i unaprijediti komunalnu opremljenost u svim naseljima Općine Jagodnjak. Jedan od gorućih problema Općine Jagodnjak svakako je potreba izgradnje sustava odvodnje otpadnih voda u svim naseljima Općine. Postojeće stanje je u potpunosti neprihvatljivo s aspekta zaštite okoliša te standarda življenja, stoga je prioritet Općine izgraditi sustav odvodnje. S obzirom na to da je izgradnja sustava odvodnje otpadnih i oborinskih voda kapitalni infrastrukturni projekt koji zahtijeva vrlo visoka investicijska ulaganja, realizacija istog uvelike će ovisiti o „povlačenju“ financijskih sredstava iz EU fondova.

Opskrba električnom energijom potrošača na području Općine Jagodnjak ostvaruje se isključivo iz elektroenergetske mreže Republike Hrvatske, budući da na području Općine ne postoje postrojenja za proizvodnju električne energije. Općina Jagodnjak ima značajnu pogodnost u mogućnosti elektroopskrbe budući da ima izgrađen 35 kV dalekovod do naselja Bolman, te se u slučaju potrebe treba izgraditi samo nova TS 35/10(20) kV ili TS 20/0,4 kV .

Uređenje prometne, komunalne i javne infrastrukture značajno utječe na poslovanje gospodarskih subjekata, razvoj turizma te na kvalitetu života svih stanovnika. Svjesna ove činjenice, Općina Jagodnjak kontinuirano ulaže u izgradnju, modernizaciju i sustavno održavanje nerazvrstanih cesta, poljskih puteva, cijevnih propusta i mostova.

Općina Jagodnjak izdvaja iz svog proračuna financijska sredstva da bi se unaprijedilo stanje prometne, komunalne i javne infrastrukture i podigao ukupni standard općine i uvjeti za poslovanje gospodarskih subjekata. Daljnji razvoj prometa trebao bi biti usmjeren ka održavanju i podizanju nivoa sigurnosti sudionika u prometu te osuvremenjivanju postojećih prometnih pravaca i izgradnji novih uz nadogradnju komunalne infrastrukture (parkirališta, biciklističkih staza, nogostupa, autobusnih stajališta itd.), kvalitetnog upravljanja prometom i povećanja prometne sigurnosti.

Za unaprjeđenje odgoja i obrazovanja potrebno je osigurati uvjete rada koji su neophodni za pružanje kvalitetnih usluga korisnicima programa odgoja i obrazovanja. U okviru ovog cilja definirane su mjere koje će unaprijediti dostupnost i kvalitetu odgoja i obrazovanja, unaprijediti kvalitetu rada odgojno-obrazovnih institucija, unaprijediti formalno stečeno obrazovanje kroz programe cjeloživotnog učenja te poticati obrazovanje u cilju olakšanja stjecanja novih znanja, vještina i sposobnosti posebno marginaliziranih skupina stanovništva. Vrlo je važan osobni i profesionalni razvoj stanovnika Općine koji dakle, treba temeljiti na cjeloživotnom učenju, ali i na potrebama tržišta rada.

Suvremeni razvojni trendovi i način življenja zahtijevaju dodatna ulaganja u društveni aspekt života Općine te je stoga potrebno poticati i osmišljavati nove programe i sadržaje, razviti nove sportsko-rekreativne sadržaje namijenjene svim dobnim skupinama, uključiti sport i kulturu u turističku ponudu, a posebno obogatiti društvene sadržaje namijenjene djeci i mladima. Stoga, općina Jagodnjak planira kontinuirano ulagati u dječja i sportska igrališta, razvoj novih sportsko-rekreacijskih i društvenih sadržaja te poduzeti aktivnosti za očuvanje postojećih sportsko-rekreacijskih sadržaja od uništavanja, posebice dječjih igrališta (zbog redovite upotrebe, utjecaja vremenskih neprilika, korozije te vandalizma).

Kako je društvena infrastruktura usmjerena prema podizanju standarda i kvalitete života svih stanovnika, potrebe ulaganja u ovaj dio infrastrukture čine važan segment razvoja Općine. Stoga je predloženim prioritetom obuhvaćeno izgradnja, unaprjeđenje i adaptacija javnih i društvenih objekata koji služe za okupljanje zajednice.

CILJ 2: INFRASTRUKTURNO RAZVIJENA I EKOLOŠKI SAVJESNA OPĆINA	
PRIORITETI	MJERE
Prioritet 2.1. Unapređenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti	Mjera 2.1.1. Razvoj održivog sustava gospodarenja otpadom
	Mjera 2.1.2. Poticanje ulaganja u obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost
	Mjera 2.1.3. Podizanje razine svijesti stanovništva o važnosti zaštite okoliša, razvrstavanju otpada te o prednostima korištenja OIE
	Mjera 2.1.4. Zaštita i održivo korištenje prirodnih vrijednosti i prirodne baštine
	Mjera 2.2.1. Izgradnja/modernizacija cestovne infrastrukture

Prioritet 2.2. Razvoj komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava i objekata	Mjera 2.2.2. Izgradnja i rekonstrukcija sustava vodoopskrbe i odvodnje otpadnih i oborinskih voda
	Mjera 2.2.3. Izgradnja/modernizacija elektroopskrbne infrastrukture
Prioritet 2.3. Unaprjeđenje društvene infrastrukture	Mjera 2.2.4. Razvoj ostale javne, komunalne i prometne infrastrukture na području Općine (grobља i mrtvačnice, parkirališta, autobusna stajališta, parkovi, trgovi...)
	Mjera 2.3.1. Izgradnja i unaprjeđenje odgojno – obrazovne infrastrukture i sadržaja
	Mjera 2.3.2. Izgradnja, adaptacija i održavanje sportsko- rekreacijske infrastrukture i dječjih igrališta
	Mjera 2.3.3. Izgradnja i rekonstrukcija objekata društvene infrastrukture

12.3. STRATEŠKI CILJ 3: ODRŽAVANJE I POBOLJŠAVANJE SVEUKUPNE KAKVOĆE ŽIVOTA STANOVNIKA OPĆINE

Društvene kategorije poput obrazovanja, kulture, sporta i civilnog društva nemaju izravan razvojni gospodarski potencijal, ali su dio kvalitetnog života građana. Socijalna i društvena osjetljivost mjeri se razinom razvijenosti sadržaja za djecu i mlade, podršci koja se osigurava obiteljima te socijalno isključenim skupinama stanovništva, poput osoba treće životne dobi. No, najviši rang socijalne i društvene osjetljivosti testira se na uvjetima koji se osiguravaju osobama s posebnim potrebama, bilo da se osiguravaju programi i sadržaji za sve ciljane skupine korisnika, dostupnost javnim prostorima i sadržajima, ali i mogućnost za njihovo što aktivnije uključivanje u društvenu zajednicu, odnosno što višu razinu skrbi.

Pored navedenog, najvažniji smjer u razvoju društva je razvoj ljudskog kapitala koji se može izgraditi jedino kontinuiranim ulaganjem u ljude. Ostvarenjem predviđenih prioriteta ostvaruje se povećanje kvalitete života stanovništva Općine Jagodnjak pri čemu se naglasak stavlja na povezanost javnog, društvenog i gospodarskog sektora u realizaciji uravnoteženog društvenog razvoja, temeljenog na načelima održivosti.

Uslijed demografskih čimbenika na području općine Jagodnjak, kao i na području cijele Republike Hrvatske, evidentiran je porast broja korisnika zdravstvene i socijalne skrbi. Zastarjelost cjelokupnog sustava nameće uvođenje novih normi i standarda u sustav zdravstva i socijalne skrbi. To se posebno odnosi na konstruktivno rješavanje problema vezanih za starost, siromaštvo i bolesti, odnosno čuvanje dostojanstva građana treće dobi. Stanovnicima je potrebno osigurati višu kvalitetu života u svim područjima, treba potaknuti usvajanje vrijednosti i načina života koji omogućavaju ostvarenje koncepta preventivnog očuvanja i unaprjeđenja zdravlja, pri čemu je posebnu skrb potrebno usmjeriti na ugrožene ciljane skupine.

Socijalna skrb stanovništva organizirana je kroz državne ustanove i različite udruge koje djeluju na području Županije, ali ne i na području same Općine. Uočen je i nedostatak smještajnih kapaciteta za smještaj starih i nemoćnih te kapaciteta i programa za brigu o osobama s invaliditetom. Stoga je potrebno unaprijediti zdravstvene i socijalne usluge, poticati razvoj izvaninstitucionalnih oblika socijalne i zdravstvene skrbi, razvoj programa socijalne uključenosti za osobe s invaliditetom i ranjive socijalne skupine stanovništva, jačati socijalnu osjetljivost stanovništva prema osobama s invaliditetom i ranjivim socijalnim skupinama stanovništva, unaprijediti ljudske resurse za pružanje pomoći osobama s invaliditetom, za pružanje usluga socijalno isključenim skupinama stanovništva i poticati volontiranje u području socijalnih usluga. Unaprjeđenje postojećih i razvoj novih socijalnih usluga, jačanje socijalne osjetljivosti te jačanje volonterstva u području socijalnih usluga doprinjet će boljim uvjetima i kvaliteti života te uspješnom integriranju u gospodarski i društveni život socijalno osjetljivih skupina.

Organizacije civilnog društva su također važan čimbenik društvenog razvoja područja Općine, a unatoč njihovom malom broju ističu se aktivnim djelovanjem, posebice u području kulture, športa te u području mladih. Udruge civilnog društva nemaju sustavni izvor financiranja i svoje programe uglavnom provode volonterski ili se financiraju iz proračuna Općine, stoga su u okviru prioriteta za razvoj organizacija civilnog društva predviđene mjere za jačanje kapaciteta udruga (posebice za korištenje vanjskih izvora financiranja i vođenje politike održivog razvoja udruga) te za poticanje inicijativa OCD-a za razvoj novih sadržaja, rješavanje potreba u lokalnoj zajednici te zagovaranje interesa različitih društvenih skupina. Jače uključivanje stanovništva u aktivnosti planiranja i razvoja Općine jedna je od temeljnih pretpostavki održivog socio-ekonomskog razvitka Općine.

Za razvoj lokalne zajednice ključan je i kontinuirani razvoj ljudskih potencijala lokalne samouprave, posebice u području pisanja i provedbe EU projekata te provođenja direktiva i smjernica Europske unije. Samo educiran, informiran i kompetentan kadar može biti temelj dinamike brzog razvoja, te se jedino tako može nositi sa sve zahtjevnijim i sve složenijim poslovima koje jedinice lokalne samouprave moraju obavljati.

Nakon ulaska RH u Europsku uniju povezivanje na međunarodnoj razini je jednostavnije i potrebno je intenzivirati takve aktivnosti, povezati se s inozemnim lokalnim jedinicama što će pridonijeti razmjeni iskustava po pitanju raznih projekata i povlačenja sredstva iz EU fondova, te u brojnim ostalim zajedničkim temama. EU posebno potiče prekograničnu suradnju, ali potrebno je raditi i na širenju mreže ostalih partnerstva. Također je važno i uključivanje u međunarodne organizacije kako bi se osigurao pristup informacijama iz područja značajnih za razvoj Općine.

CILJ 3: ODRŽAVANJE I POBOLJŠAVANJE SVEUKUPNE KAKVOĆE ŽIVOTA STANOVNIKA OPĆINE	
PRIORITETI	MJERE
Prioritet 3.1. Razvoj zdravstvene i socijalne infrastrukture i usluga	Mjera 3.1.1. Razvoj mreže socijalnih usluga u zajednici, uključujući izgradnju doma za starije osobe
	Mjera 3.1.2. Poticanje socijalne odgovornosti prema socijalno isključenom stanovništvu

	Mjera 3.1.3. Unaprjeđenje mreže dostupnosti i kvalitete zdravstvenih usluga u zajednici
Prioritet 3.2. Razvoj aktivne društvene zajednice i socijalne uključenosti stanovništva	Mjera 3.2.1. Izgradnja kapaciteta OCD-a i promocija cjeloživotnog učenja
	Mjera 3.2.2. Jačanje OCD-a u pružanju usluga od općeg interesa i poticanje suradnje sa srodnim civilnim organizacijama
	Mjera 3.2.3. Jačanje kompetencija i povećanje poslovnih mogućnosti za osobe u nepovoljnom položaju
Prioritet 3.3. Jačanje i razvoj lokalne samouprave	Mjera 3.3.1. Unaprjeđenje partnerstva i suradnje lokalne samouprave
	Mjera 3.3.2. Razvoj ljudskih resursa kroz unaprjeđenje digitalnih kompetencija

12.4. RAZRADA MJERA ZA OSTVARENJE STRATEŠKIH CILJEVA

Strateški prioriteti razvoja općine Jagodnjak predstavljaju strateške pravce djelovanja, a utvrđuju se u okviru svakog strateškog cilja. Za svaki strateški prioritet definiraju se mjere koje osiguravaju ostvarenje strateškog prioriteta. Provedbene mjere ostvaruju se planskim aktivnostima koje se, u implementaciji, oblikuju kao konkretni projekti. Razrada strateških prioriteta i provedbenih mjera temelji se na viziji i strateškim ciljevima, te na ključnim razvojnim izazovima. Sažetak strateških ciljeva, prioriteta i pripadajućih mjera provedbe prikazan je u tablicama:

STRATEŠKI CILJ 1: POVEĆANJE KONKURENTNOSTI GOSPODARSTVA POTICANJEM INOVACIJSKOG OKRUŽENJA

PRIORITET 1.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva	
MJERA 1.1.1.	Jačanje konkurentnosti i povezivanje MSP-a i obrta te poticanje društvenog poduzetništva
CILJ MJERE:	Povećati konkurentnost poduzetnika i obrtnika te poboljšati njihov nastup na tržištu.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema poduzetničkih projekata i apliciranje na natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava za jačanje kompetentnosti MSP-a • Poticanje društvenog poduzetništva kroz partnerstvo s OCD-ima ▪ Poticanje cjeloživotnog obrazovanja poduzetnika i obrtnika ▪ Razvoj programa i projekata suradnje ▪ Očuvanje tradicijskih obrta ▪ Promocija poduzetništva i obrtništva
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, poslovni subjekti – poduzetnici i obrtnici

OČEKIVANI REZULTATI:	Povećana konkurentnost MSP, povećani kapaciteti za razvoj procesa, roba i usluga, usvojena nova rješenja i tehnologije, ostvareni bolji poslovni rezultati, otvorena nova radna mjesta te bolja povezanost poslovnih subjekata.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj projekata usmjerenih na povećanje konkurentnost MSP i obrta • Visina ostvarene potpore iz nacionalnih i EU fondova i programa • Broj učlanjenih poduzetnika i obrtnika u klaster ili zadrugu poduzetnika
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva	
MJERA 1.1.2.	Razvoj poduzetničke infrastrukture i unaprjeđenje investicijskog okruženja
CILJ MJERE:	Unaprijediti poslovnu infrastrukturu kako bi se povećala poslovna atraktivnost i konkurentnost općine Jagodnjak. Dati podršku razvoju gospodarstva za lakše pokretanje poduzetničkih aktivnosti te povezivanje i suradnju s institucijama koje rade s potencijalnim investitorima. Učinkovito i uspješno promovirati lokacije, djelatnosti te gospodarske i druge subjekte koji su spremni za ulaganja, sveobuhvatno upoznavati potencijalne investitore s uvjetima i mogućnostima ulaganja.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Priprema poduzetničkih projekata i apliciranje na natječeaje za dodjelu bespovratnih sredstava za jačanje kompetentnosti MSP-a • Marketinške aktivnosti poduzetničke zone • Ulaganja u razvoj poduzetničkih zona i potporne infrastrukture za razvoj konkurentnijeg gospodarstva • Pružanje potpora razvoju inovativnih proizvoda i usluga • Donošenje poticajnih mjera za privlačenje poslovnih subjekata i investicija u poduzetničku zonu
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, poslovni subjekti – poduzetnici i obrtnici
OČEKIVANI REZULTATI:	Uspostavljena kvalitetna poduzetnička infrastruktura, ostvaren rast i razvoj poduzetnika, stvoreni novi poduzetnici, otvorena nova radna mjesta, kreirana povoljna poduzetnička klima.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Povećana razina kvalitete infrastrukturne opremljenosti poslovne zone • Povećan broj poduzetnika u poslovnoj zoni • Povećan broj novozaposlenih u poslovnoj zoni • Povećana iskorištenost postojeće poslovne infrastrukture • Povećan broj komercijaliziranih inovacija
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva	
MJERA 1.1.3.	Jačanje ljudskih potencijala u svrhu razvoja poduzetništva
CILJ MJERE:	Ojačati razvoj poduzetništva i olakšati poslovanje poduzetnika kroz osiguranje i dostupnost kvalitetnih obrazovnih programa koji pridonose unapređenju znanja i kompetencija poduzetnika i njihovih zaposlenika te većoj konkurentnosti gospodarskih subjekata.

AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj ljudskih potencijala u smislu usklađivanja s potrebama tržišta rada • Poticanje cjeloživotnog obrazovanja poduzetnika u sklopu nacionalnih, regionalnih i lokalnih projekata • Unapređenje znanja i kompetencija poduzetnika i njihovih zaposlenika • Poticanje educiranja i zapošljavanja nezaposlenih, posebno žena i marginaliziranih skupina • Edukacija poduzetnika za primjenu novih tehnologija • Jačanje kapaciteta za pripremu i provedbu razvojnih projekata iz gospodarskog sektora namijenjenih privlačenju sredstava iz EU fondova • Osigurati prijenos znanja između uspješnih poduzetnika i poduzetnika početnika
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, poduzetnici, Osječko-baranjska županija
OČEKIVANI REZULTATI:	Povećan broj obrazovnih programa i radionica namijenjenih poduzetnicima i njihovim zaposlenicima, efektivna suradnja uspješnih poduzetnika i poduzetnika početnika, smanjen broj nezaposlenih, ostatak visokoobrazovanih mladih kadrova koji teže usavršavanju.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih edukacija • Broj poduzetnika koji su stekli nova znanja i vještine • Broj poduzetnika koji koriste programe cjeloživotnog učenja
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva	
MJERA 1.1.4.	Gospodarstvo temeljeno na tehnološkim inovacijama i znanju
CILJ MJERE:	Razvoj gospodarstva zasnovanog na inovacijama, suvremenim tehnologijama i znanju što će pridonijeti postizanju pozitivnih ekonomskih učinaka na gospodarstvo jačanjem konkurentnosti i proizvodnjom gotovih proizvoda visoke dodane vrijednosti.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Povećana primjena naprednih tehnologija kroz poboljšanje istraživačkih i inovacijskih aktivnosti • Unapređenje tehničkih normi i sustava kvalitete • Jačanje zelenog gospodarstva • Poticanje i razvoj digitalizacije i informatizacije u gospodarstvu • Pružanje potpore u modernizaciji postrojenja i opreme • Razvoj novih proizvoda temeljenih na visokoj dodanoj vrijednosti • Poboljšana inovativnost malih i srednjih poduzetnika • Podrška djelovanju inovatora (sajmovi, promidžba, inicijative i dr.) • Priprema projekata za sufinanciranje iz EU fondova i programa
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, poduzetnici
OČEKIVANI REZULTATI:	Podignuta razina inovativnosti i tehnološkog napretka. Osigurana potpora inovatorstvu u razvoju, komercijalizaciji i zaštiti inovacija.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Iznos ulaganja u nove tehnologije i modernizaciju poslovanja • Broj novih proizvoda visoke dodane vrijednosti • Visina ostvarene potpore iz nacionalnih i EU fondova i programa
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.2. Stvaranje boljih uvjeta za bavljenje poljoprivrednim aktivnostima	
MJERA 1.2.1.	Izgradnja i unaprjeđenje poljoprivredne infrastrukture i poljoprivrednih gospodarstava
CILJ MJERE:	Povećanje i unaprjeđenje poljoprivredne proizvodnje te povećanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvođača.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Pravovremeno informiranje i educiranje poljoprivrednika o mogućnostima korištenja bespovratnih sredstava za ulaganja u restrukturiranje, modernizaciju i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava • Razvoj i priprema projekata/prijavne dokumentacije za prijavu na natječaje • Korištenje sredstava EU za ulaganja u zemljište, opremu, mehanizaciju, gospodarske objekte, objekte za proizvodnju, preradu i skladištenje poljoprivrednih proizvoda • Uvođenje novih tehnologija, certificiranja, zaštite i standardizacije poljoprivrednih proizvoda<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unaprjeđenje infrastrukture za proizvodnju, skladištenje, pakiranje i preradu poljoprivrednih proizvoda<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poticanje uvođenje novih tehnologija, certificiranja, zaštite i standardizacije poljoprivrednih proizvoda
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, poljoprivredna gospodarstva
OČEKIVANI REZULTATI:	Smanjeni troškovi proizvodnje, povećana produktivnost i konkurentnost poljoprivrednih proizvođača, stvorena dodana vrijednost poljoprivrednih proizvoda, porast ulaganja u fizičku imovinu poljoprivrednih gospodarstava, stvorena nova radna mjesta.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj moderniziranih i diversificiranih PG-a • Broj novih dopunskih djelatnosti na PG-ima • Broj ostvarenih bespovratnih potpora
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.2. Stvaranje boljih uvjeta za bavljenje poljoprivrednim aktivnostima	
MJERA 1.2.2.	Održivo upravljanje i korištenje poljoprivrednog zemljišta
CILJ MJERE:	Ekološki prihvatljivo, društveno odgovorno i ekonomski efikasno upravljanje i korištenje koje će osigurati zadovoljenje ljudskih potreba u hrani uz očuvanje prirodnih resursa, nezagađene prirode i neugrožene biološke raznovrsnosti.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Komasacija poljoprivrednog zemljišta • Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta • Educiranje poljoprivrednika o važnosti i načinima održivog korištenja poljoprivrednog zemljišta • Smanjenje negativnog utjecaja na poljoprivredne površine uzrokovanog prekomjernim korištenjem kemijskih sredstava u poljoprivrednoj proizvodnji
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, poljoprivredni subjekti, poljoprivredna gospodarstva,

OČEKIVANI REZULTATI:	Smanjen broj neobrađenih poljoprivrednih površina, povećanje obujma, profitabilnosti i kvalitete poljoprivredne proizvodnje, očuvanost i povećana kvaliteta tla, učinkovito upravljanje poljoprivrednim zemljištem.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Okrupnjavanje, promjena veličine poljoprivrednog zemljišta • Broj održanih edukativnih radionica za poljoprivrednike o potrebama i prednostima okrupnjavanja zemljišta
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.2. Stvaranje boljih uvjeta za bavljenje poljoprivrednim aktivnostima	
MJERA 1.2.3.	Razvoj poljoprivrednih zadruga, udruga i klastera te suradnje među dionicima
CILJ MJERE:	Poboljšati položaj malih poljoprivrednih proizvođača na tržištu, povećati obujam poljoprivredne proizvodnje, te olakšati uvjete proizvodnje i tržišnog plasmana poljoprivrednih proizvoda.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Osnivanje poljoprivredne zadruge • Kontinuirano educiranje članova zadruge • Suradnja s drugim zadrugama na regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, poljoprivredna gospodarstva
OČEKIVANI REZULTATI:	Osnovana poljoprivredna zadruge, niži troškovi nastupa na tržištu poljoprivrednih proizvođača, povećana konkurentnost PG-a, povećan obujam proizvodnje, lakša distribucija poljoprivrednih proizvoda
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj organizacija proizvođača • Iznos investicija u sufinanciranje aktivnosti organizacija proizvođača
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.2. Stvaranje boljih uvjeta za bavljenje poljoprivrednim aktivnostima	
MJERA 1.2.4.	Poticanje razvoja ekološke poljoprivredne proizvodnje sa smanjenjem upotrebe pesticida
CILJ MJERE:	Poticati stanovništvo na bavljenje ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom kroz podizanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša za nadolazeće naraštaje. Koristiti veće poljoprivredne površine za ekološki uzgoj u poljoprivredi, pridonijeti očuvanju okoliša i razvoju ekoturizma.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Održavanje stručnih radionica o načelima, zakonima i prednostima ekološke poljoprivrede i proizvodnje eko proizvoda • Edukacija i stručna potpora poljoprivrednim proizvođačima • Poticanje korištenja organskih gnojiva • Promocija ekološke poljoprivrede i ekoloških proizvoda
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, poljoprivredna gospodarstva

OČEKIVANI REZULTATI:	Povećani obujam ekološke poljoprivredne proizvodnje na području Općine, povećan broj ekoloških proizvođača, bolji položaj poljoprivrednih proizvođača na tržištu, povećanje prihoda poljoprivrednih gospodarstava koja se odlučuju baviti ekološkom poljoprivredom, obogaćena turistička ponuda umrežavanjem ekološke poljoprivrede i turizma.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih investicija u ekološkoj proizvodnji • Veličina zemljišta u ekološkoj proizvodnji • Broj edukativnih radionica o mogućnostima i prednostima ekološke poljoprivredne proizvodnje
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.2. Stvaranje boljih uvjeta za bavljenje poljoprivrednim aktivnostima	
MJERA 1.2.5.	Edukacija poljoprivrednih proizvođača u svrhu jačanja konkurentnosti i inovativnosti u poljoprivredi
CILJ MJERE:	Povećati kompetencije i informiranost poljoprivrednih proizvođača, potaknuti investicije u poljoprivredi, ojačati poljoprivredne aktivnosti, potaknuti stvaranje novih radnih mjesta.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija i provedba edukacija o mogućnostima financiranja poljoprivrednih gospodarstava kroz Program ruralnog razvoja • Organizacija i edukacija o mogućnostima diverzifikacije poljoprivredne proizvodnje • Poticanje cjeloživotnog učenja poljoprivrednika
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak
OČEKIVANI REZULTATI:	Provedene edukacije o jačanju konkurentnosti i mogućnostima financiranja ulaganja u PG-a, povećana konkurentnost i gospodarska održivost PG-a na području Općine, veća iskorištenost sredstava iz Programa ruralnog razvoja.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih edukacija • Broj educiranih poljoprivrednika
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.2. Stvaranje boljih uvjeta za bavljenje poljoprivrednim aktivnostima	
MJERA 1.2.6.	Izgradnja i modernizacija infrastrukture sustava za navodnjavanje
CILJ MJERE:	Izgradnja sustava navodnjavanja, povećanje poljoprivrednih površina koje se mogu navodnjavati, prvenstveno radi smanjenja negativnog učinka suša, osiguranja stabilnosti poljoprivredne proizvodnje i povećanja konkurentnosti poljoprivredne proizvodnje.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja cjelovitog sustava navodnjavanja u skladu s tehničkim rješenjima i građevinskom dozvolom • Edukacija poljoprivrednika o prednostima uvođenja sustava navodnjavanja • Rješavanje imovinsko-pravnih odnosa • Priprema projekata za sufinanciranje iz EU fondova i programa
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak

OČEKIVANI REZULTATI:	Izgrađen sustav navodnjavanja, povećan broj poljoprivrednih površina koje se mogu navodnjavati, smanjen negativan utjecaj suša, povećana konkurentnost poljoprivredne proizvodnje.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj zainteresiranih strana/poljoprivrednika koji žele sudjelovati u projektu • Postotno povećanje dohotka poljoprivrednika • Broj km izgrađenog sustava za navodnjavanje
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.2. Stvaranje boljih uvjeta za bavljenje poljoprivrednim aktivnostima	
MJERA 1.2.7.	Poticanje razvoja različitih oblika poljoprivredne proizvodnje – ratarstva i povrtlarstva
CILJ MJERE:	Povećati konkurentnost poljoprivredne proizvodnje te osigurati porast proizvodnje poštivanjem načela ekološke proizvodnje.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Potpora korištenju novih tehnologija i inovacija u ratarstvu i povrtlarstvu • Jačanje znanja i kompetencija ratara i povrtlara (edukacije) • Razvoj marketinga i širenje tržišta • Potpora prodaji i promocija ratarskih i povrtlarskih kultura na lokalnom i regionalnom tržištu • Priprema programa i projekata za sufinanciranje iz državnog proračuna i EU fondova i programa
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, Osječko-baranjska županija, OPG-ovi
OČEKIVANI REZULTATI:	Povećana konkurentnost poljoprivredne djelatnosti i prepoznatljivost ruralne sredine.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih tehnologija i inovacija u ratarstvu i povrtlarstvu • Broj provedenih edukacija za ratare i povtlare • Povećanje prihoda ratara i povrtlara
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.2. Stvaranje boljih uvjeta za bavljenje poljoprivrednim aktivnostima	
MJERA 1.2.8.	Sinergija poljoprivrede i informatike: uvođenje informacijsko - komunikacijske tehnologije u poljoprivredu
CILJ MJERE:	Izraditi sustav za mjerenje meteoroloških parametara kako bi poljoprivrednici u svakom trenutku imali pristup navedenim podacima.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izraditi sustav za prikupljanje podataka (meteoroloških uvjeta) koji se na određeni način šalju na web stranicu • Uspostava web servera putem kojeg bi prikupljeni podaci bili dostupni na internetu • Edukacija poljoprivrednika kako se koristiti sustavom/serverom
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, Osječko-baranjska županija
OČEKIVANI REZULTATI:	Izrađen sustav za praćenje meteoroloških parametara koji će biti od koristi poljoprivrednicima.

INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj poljoprivrednika koji se koristi izrađenim sustavom/serverom • Izrađen sustav za praćenje meteoroloških parametara
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.3. Razvoj turizma	
MJERA 1.3.1.	Očuvanje, revitalizacija i jačanje prepoznatljivosti kulturno povijesne i prirodne baštine te kulturnih sadržaja
CILJ MJERE:	Stvoriti preduvjete za razvoj kvalitetne i raznovrsne turističke ponude, povećati turističku atraktivnost destinacije.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj i poticanje kulturnih inicijativa • Zaštita materijalne i nematerijalne kulturne i prirodne baštine i prezentacija u kulturno-obrazovne i turističke svrhe • Omogućavanje kvalitetnog upravljanja kulturnom i prirodnom baštinom kroz povezivanje svih sektora • Poboľšati postojeće i stvarati nove programe za održivo korištenje kulturne i prirodne baštine • Podizanje svijesti javnosti o vrijednostima kulturne i prirodne baštine i mogućnostima koje ona pruža za razvoj ruralnog područja • Priprema turističkih programa i projekata temeljenih na kulturnoj i prirodnoj baštini za sufinanciranje iz državnog proračuna i EU fondova i programa
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, Osječko-baranjska županija
OČEKIVANI REZULTATI:	Očuvani tradicijsko – autohtoni elementi lokalnog graditeljstva; kreirani novi turistički lokaliteti i sadržaji.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Očuvana i promovirana kulturna i prirodna baština • Broj kulturnih sadržaja i programa • Povećanje prihoda od turizma
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.3. Razvoj turizma	
MJERA 1.3.2.	Izgradnja/unaprjeđenje javne turističke infrastrukture i turističkih sadržaja za inovativan i održiv turizam
CILJ MJERE:	Kontinuirano i usklađeno razvijanje svih segmenata turističke infrastrukture, usluga i poslovne suradnje sa svrhom da se ujednačenim razvojem postignu sinergijski učinci i osigura razvoj održivog turizma temeljenog na atraktivnostima turističke destinacije.

AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Unapređenje postojeće i razvoj nove javne turističke infrastrukture (šetnice, biciklističke staze, tematske staze i putevi, i dr.) • Osnaživanje povezanosti turističkog, kulturnog, poljoprivrednog, ekološkog, obrazovnog sektora u svrhu kreiranja turističkih proizvoda i razvoja turističke destinacije • Razvoj i uređenje poučnih staza • Priprema projekata za apliciranje na nacionalne i EU fondove i programe • Razvoj i uređenje cikloturističke infrastrukture (biciklističke staze, odmorišta, vidikovci i sl.)
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, Turistička zajednica Baranje, poljoprivredna gospodarstva
OČEKIVANI REZULTATI:	Unaprijeđena turistička infrastruktura, turistička ponuda Općine obogaćena raznim sadržajima, povećan broj dolazaka turista/posjetitelja.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Uređene biciklističke rute • Uređeno izletnište i odmorište • Razvijene i uređene poučne staze • Broj turističkih dolazaka
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.3. Razvoj turizma	
MJERA 1.3.3.	Poticanje razvoja selektivnih oblika turizma
CILJ MJERE:	Povećati kvalitetu ukupne turističke ponude, doprinijeti raznolikosti turističke ponude, povećati atraktivnost destinacije, stvoriti pretpostavke za održivi turizam temeljen na atraktivnostima/posebnostima Općine.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Poticanje razvoja specifičnih oblika turizma: ruralni, kulturni, lovni i ribolovni, izletnički, sportsko-rekreacijski, edukativni i dr. • Educirati pružatelje usluga u turizmu o mogućnostima razvoja određenih oblika turizma • Poticanje osnivanja i razvoja malih uslužnih gospodarstava – seoski turizam (usluga prehrane i noćenja) • Razvoj izletničkog turizma temeljenog na prirodnoj baštini • Unapređenje lovnog i ribolovnog turizma • Priprema projekata za apliciranje na nacionalne i EU fondove
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, Turistička zajednica Baranje
OČEKIVANI REZULTATI:	Povećavanje privlačnosti destinacije široj skupini turista i posjetitelja stvaranjem novih, atraktivnijih turističkih proizvoda. Povećanje gospodarske aktivnosti i zapošljavanja u sektoru turizma.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih turističkih sadržaja • Razvijeni smještajni kapaciteti • Broj turističkih dolazaka/noćenja • Broj novih manifestacija
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

MJERA 1.3.4. Turističko brendiranje i marketing	
CILJ MJERE:	Jačanje prepoznatljivosti Općine Jagodnjak na turističkom tržištu.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Brendiranje Općine kao turističke destinacije • Definiranje ključnih temeljnih vrijednosti, manifestacija i turističkih proizvoda na kojima će se razvijati imidž • Izrada vizualnog identiteta • Promotivne aktivnosti (izrada plakata, brošura, letaka, radio promocije, web stranice i sl.) • Suradnja svih dionika u stvaranju jedinstvene turističke ponude
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, Turistička zajednica Baranje
OČEKIVANI REZULTATI:	Povećan broj posjetitelja, razvijeni novi sadržaji, povećanje zapošljavanja u sektoru turizma.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj promotivnih materijala i promotivnih aktivnosti • Posjećenost web stranica i profila na društvenim mrežama • Broj turističkih dolazaka
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 1.3. Razvoj turizma	
MJERA 1.3.5. Osnaživanje OPG-a i ostalih dionika za pružanje smještajnih kapaciteta i ugostiteljskih/turističkih usluga	
CILJ MJERE:	Unaprijediti razvoj turističkih proizvoda i usluga. Poticanje sinergijskog djelovanja poljoprivrednih i turističkih djelatnosti, razvoj seoskog i etno turizma, umrežavanje PG-a u kreiranju turističke ponude.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Stvaranje novih turističkih proizvoda • Promocija autohtonih gastronomskih vrijednosti • Izgradnja smještajnih objekata • Poticanje poljoprivrednih gospodarstava na pružanje ugostiteljskih i turističkih usluga
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, Turistička zajednica Baranje, OPG-ovi
OČEKIVANI REZULTATI:	Unaprijeđen razvoj turističkih usluga i proizvoda te povećan broj turističkih dolazaka/noćenja.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih turističkih sadržaja • Broj izgrađenih objekata za smještaj turista • Broj turističkih dolazaka i noćenja • Prihodi ostvareni od dolazaka i noćenja turista
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

STRATEŠKI CILJ 2: INFRASTRUKTURNO RAZVIJENA I EKOLOŠKI SAVJESNA OPĆINA

PRIORITET 2.1. Unapređenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti	
MJERA 2.1.1	Razvoj održivog sustava gospodarenja otpadom
CILJ MJERE:	Uspostaviti sustav održivog gospodarenja otpadom u skladu s Planom gospodarenja otpadom RH i Strategijom gospodarenja otpadom u RH; spriječiti nastanak divljih odlagališta, smanjiti štetni utjecaj otpada na okoliš.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Ulaganje u infrastrukturu i objekte potrebne za gospodarenje otpadom • Osigurati opremu za odvojeno prikupljanje otpada • Korištenje suvremene tehnologije u funkciji zbrinjavanja otpada • Širenje mreže zelenih otoka • Izgradnja reciklažnog dvorišta • Redovito saniranje divljih odlagališta • Edukacija stanovništva o razvrstavanju otpada • Priprema programa i projekata za sufinanciranje iz državnog proračuna i EU fondova i programa
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak
OČEKIVANI REZULTATI:	Uspostavljen cjelovit sustav zbrinjavanja otpada u skladu sa zakonskim propisima i standardima EU, smanjen štetni utjecaj otpada na okoliš.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja građevina za gospodarenje posebnim kategorijama i vrstama otpada (razvrstavanje, skladištenje, uporaba) – izgrađeni zeleni otoci, izgrađeno reciklažno dvorište, izgrađeno odlagalište građevinskog otpada • Broj zelenih otoka • Postotak odvojenog otpada • Broj saniranih divljih odlagališta otpada
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 2.1 Unapređenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti	
MJERA 2.1.2.	Poticanje ulaganja u obnovljive izvore energije i energetska učinkovitost
CILJ MJERE:	Povećati stupanj korištenosti obnovljivih izvora energije, povećati energetska neovisnost, smanjiti onečišćenje okoliša.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Provedba istraživanja o mogućnostima korištenja OIE na području općine • Implementiranje mjera i aktivnosti za korištenje i primjenu OIE • Energetska obnova zgrada • Priprema programa i projekata za sufinanciranje iz državnog proračuna i EU fondova i programa
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, poslovni subjekti
OČEKIVANI REZULTATI:	Pozitivni ekološki i ekonomski učinci kao posljedica razvoja energetske učinkovitosti i veće primjene obnovljivih izvora energije. Smanjena potrošnja energije u javnom i privatnom sektoru te smanjen negativan utjecaj na okoliš.

INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj objekata u javnom i privatnom sektoru na kojim su primijenjene mjere energetske učinkovitosti • Broj projekata vezanih za korištenje obnovljivih izvora energije • Postotak ostvarenih ušteda energije
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 2.1.	Unapređenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti
MJERA 2.1.3.	Podizanje razine svijesti stanovništva o važnosti zaštite okoliša, razvrstavanju otpada te o prednostima korištenja OIE
CILJ MJERE:	Educirati, informirati i potaknuti stanovništvo na recikliranje, primarnu selekciju otpada u svojim domaćinstvima te korištenje OIE, povećati razinu svijesti o važnosti zaštite okoliša.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Edukacija stanovništva o razvrstavanju otpada • Organizacija i provođenje radionica i edukaciju na temu pravilnog razvrstavanja otpada i štetnosti otpada na zdravlje • Poticanje korištenja zelenih otoka u svim naseljima Općine • Izrada i distribucija edukativnih materijala i brošura
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, organizacije civilnog društva
OČEKIVANI REZULTATI:	Povećana razina svijesti stanovnika o pravilnom zbrinjavanju otpada, zaštiti okoliša i korištenju OIE, potaknuta kultura recikliranja, informirano stanovništvo o primarnoj selekciji otpada.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj edukacija i radionica na temu zaštite okoliša • Broj sudionika radionice
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 2.1.	Unapređenje zaštite okoliša i energetske učinkovitosti
MJERA 2.1.4.	Zaštita i održivo korištenje prirodnih vrijednosti i prirodne baštine
CILJ MJERE:	Uključiti zaštitu i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti u planove razvoja te utvrditi uvjete i instrumente za dugoročno održivo očuvanje istih.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikacija, valorizacija i interpretacija prirodnih vrijednosti i prirodne baštine u svrhu zaštite i održivog razvoja • Podizanje svijesti stanovništva o vrijednosti, očuvanju i korištenju prirodnih vrijednosti i prirodne baštine • Zaštita i održivo korištenje prirodnih vrijednosti i prirodne baštine u svrhu turizma i rekreacije te kao resurs tradicionalne poljoprivrede • Podrška programa i projekata koje provode udruge civilnog društva iz područja zaštite okoliša i prirode i održivog korištenja prirodnih resursa • Priprema programa i projekata za sufinanciranje iz državnog proračuna i EU fondova i programa
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak

OČEKIVANI REZULTATI:	Zaštita i održivo korištenje valoriziranih prirodnih vrijednosti i prirodne baštine u gospodarskom smislu, odnosno u svrhu održivog korištenja resursne osnove za stvaranje novih vrijednosti, novo zapošljavanje i gospodarski rast. Podignuta razina svijesti o vrijednosti prirodne baštine.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Očuvana i promovirana prirodna baština • Zaštićen identitet Općine • Oživljeni arheološki lokaliteti i tradicijska baština • Broj posjetitelja/turističkih dolazaka
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 2.2.	Razvoj komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava i objekata
MJERA 2.2.1	Izgradnja/modernizacija cestovne infrastrukture
CILJ MJERE:	Unaprijediti prometnu povezanost općine Jagodnjak, povećati sigurnost sudionika u prometu, potaknuti intenzivniji gospodarski razvoj.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Adaptacija/rekonstrukcija postojećih lokalnih i nerazvrstanih cesta • Izgradnja novih prometnica • Osvremenjivanje poljskih putova i prilaznih cesta • Priprema dokumentacija za apliciranje projekata za EU fondove
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, Hrvatske ceste
OČEKIVANI REZULTATI:	Unapređenje postojećih i izgradnja novih cestovnih pravaca pridonosi poboljšanju protočnosti i boljem korištenju geoprometnog položaja, boljoj organizaciji prometa, sigurnosti u prometu te kvaliteti življenja što rezultira porastom broja stanovnika i smanjenjem negativnog utjecaja na životnu okolinu.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj izrađenih i prijavljenih projekata • Povećanje broja obnovljenih/izgrađenih ulica • Duljina izgrađenih, moderniziranih i saniranih cesta • Duljina uređenih poljskih putova i prilaznih cesta
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 2.2.	Razvoj komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava i objekata
MJERA 2.2.2.	Izgradnja i rekonstrukcija sustava vodoopskrbe i odvodnje otpadnih i oborinskih voda
CILJ MJERE:	Kroz dovršetak izgradnje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja komunalnih i industrijskih voda unaprijediti, očuvati i održivo koristiti vodne resurse, postići gospodarski opravdani stupanj zaštite stanovništva i materijalnih sredstava.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Podizanje kvalitete i modernizacija sustava kanalizacijske mreže • Proširenje kanalizacijske mreže sa sustavom pročišćavanja • Izgradnja sustava vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda • Osiguravanje financijskih troškova

NOSITELJ:	Općina Jagodnjak
OČEKIVANI REZULTATI:	Izgrađen sustav vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda, eliminirani štetni utjecaji otpadnih voda na okoliš.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Postotna realizacija projekta izgradnje sustava vodoopskrbe, odvodnje i pročišćavanja otpadnih i oborinskih voda • Broj izgrađenih pročišćivača otpadnih voda • Dužina izgrađene i obnovljene kanalizacijske mreže
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 2.2.	Razvoj komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava i objekata
MJERA 2.2.3.	Izgradnja/modernizacija elektroopskrbne infrastrukture
CILJ MJERE:	Poboljšanje kvalitete elektroopskrbne mreže i napajanja svih naselja na području Općine. Smanjiti svjetlosno onečišćenje, ostvariti uštede kroz korištenje energetski učinkovitih i ekološki prihvatljivih izvora svjetla u svim naseljima Općine.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukcija i modernizacija elektroopskrbne mreže • Izgradnja novih elektroenergetskih objekata • Demontaža neučinkovite i ekološki neprihvatljive rasvjetne opreme te nabava i ugradnja energetski učinkovitih LED rasvjetnih tijela i opreme
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, Hrvatske ceste
OČEKIVANI REZULTATI:	Rekonstruirana i modernizirana elektroopskrbna mreža. Provedena modernizirana, ekološki prihvatljiva i energetski učinkovita javna rasvjeta u svim naseljima Općine.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Dužina rekonstruirane i obnovljene elektroopskrbne mreže • Broj izgrađenih elektroenergetskih objekata važnih za poboljšanje kvalitete napajanja i daljnji gospodarski razvoj • Postotna realizacija projekta provedbe LED rasvjete • Postotno smanjenje godišnjih troškova energije za javnu rasvjetu
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 2.2.	Razvoj komunalnih i prometnih infrastrukturnih sustava i objekata
MJERA 2.2.4.	Razvoj ostale javne, komunalne i prometne infrastrukture na području Općine (grobља i mrtvačnice, parkirališta, autobusna stajališta, parkovi, trgovi...)
CILJ MJERE:	Unaprijediti ostalu javnu, prometnu i komunalnu infrastrukturu u Općini.

AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Učinkovito održavanje komunalne infrastrukture • Izgradnja/rekonstrukcija autobusnih stajališta, parkirališta, nogostupa, biciklističkih staza i dr. • Uređenje javnih prostora u cilju jačanja prepoznatljivosti identiteta gradskih obilježja • Priprema projekata za apliciranje na EU fondove i programe
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak
OČEKIVANI REZULTATI:	Povećan standard infrastrukturnog sustava Općine, unaprijeđena ostala javna, komunalna i prometna infrastruktura Općine.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj uređenih parkirališta • Broj uređenih autobusnih stajališta • Broj uređenih biciklističkih staza • Broj uređenih javnih prostora
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 2.3. Unaprijeđenje društvene infrastrukture	
MJERA 2.3.1.	Izgradnja i unapređenje odgojno – obrazovne infrastrukture i sadržaja
CILJ MJERE:	Unaprijediti odgojno-obrazovnu infrastrukturu i kvalitetu rada odgojno-obrazovnih institucija kako bi mogle zadovoljiti pedagoške standarde, odgovoriti potrebama djeteta, pridonijeti stjecanju novih znanja i vještina te promjenama na tržištu rada. Uspostaviti kvalitetnu suradnju gospodarskih subjekata i odgojno-obrazovnih institucija kao doprinos kvaliteti obrazovnih programa i njihovoj usklađenosti s potrebama tržišta.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukcija i opremanje postojećih odgojno-obrazovnih ustanova prema pedagoškim standardima i po mjeri djeteta • Realizacija projekata i aktivnosti koji djeci i mladima omogućavaju razvoj dodatnih znanja i vještina • Razvoj inovativnih načina učenja i praktičnih znanja, jačanje i razvoj izvannastavnih aktivnosti • Obrazovne programe uskladiti s potrebama gospodarstva i zahtjevima tržišta rada • Unapređenje ljudskih resursa u odgojno-obrazovnim institucijama • Priprema programa i projekata za sufinanciranje iz državnog proračuna i EU fondova i programa
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, osnovna škola
OČEKIVANI REZULTATI:	Poboljšana kvaliteta predškolskog i osnovnoškolskog obrazovanja, kvalitetnija ponuda programa za djecu prema iskazanim potrebama i interesima, realizirani projekti suradnje obrazovnih institucija i gospodarstva te kvalitetnija radna snaga koja može odgovoriti na izazove tržišta.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj nove opreme • Broj provedenih projekata • Broj novih programa i izvannastavnih aktivnosti
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 2.3. Unaprjeđenje društvene infrastrukture	
MJERA 2.3.2.	Izgradnja, adaptacija i održavanje sportsko-rekreacijske infrastrukture i dječjih igrališta
CILJ MJERE:	Obogatiti kapacitete i kvalitetu sportsko-rekreacijskih sadržaja na području Općine, omogućiti kvalitetno provođenje slobodnog vremena, posebice mladih, osigurati uvjete za zdrav i aktivan život. Osigurati sadržaje za najmlađe stanovnike Općine Jagodnjak u više naselja, omogućiti kvalitetna i sigurna mjesta za igru i druženje.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Kreiranje i uređenje novih sportsko-rekreacijskih sadržaja • Stvaranje uvjeta za razvoj novih sportskih programa • Poticati sportski amaterizam i rekreaciju • Uređenje izletišta za održavanje izvan učioničke nastave te za odmor i kvalitetno provođenje slobodnog vremena svih stanovnika Općine • Organizirati i promovirati domaće i međunarodne sportske priredbe i natjecanja • Prilagoditi sportsku i rekreacijsku infrastrukturu za osobe s invaliditetom i posebnim potrebama • Profiliranje terena, urbano uređenje, izrada podloge, ograđivanje igrališta, opremanje dječjih igrališta spravama i elementima za igru • Održavanje dječjih igrališta
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, osnovna škola
OČEKIVANI REZULTATI:	Unaprijeđeni sportsko-rekreacijski sadržaji dostupni svima, poboljšana kvaliteta života svih stanovnika Općine, promoviran zdrav način života. Izgrađena i uređena dječja igrališta u skladu s EU standardima sigurnosti dječjih igrališta, poboljšana kvaliteta života najmlađih stanovnika.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih sportskih sadržaja i programa • Broj izgrađenih/adaptiranih i opremljenih sportsko-rekreacijskih terena • Broj stanovnika koji se bave športom • Broj održanih sportskih događanja i natjecanja • Broj dječjih igrališta i sprava i elemenata dječjih igrališta
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 2.3. Unaprjeđenje društvene infrastrukture	
MJERA 2.3.3.	Izgradnja i rekonstrukcija objekata društvene infrastrukture
CILJ MJERE:	Poboljšati kvalitetu društvene infrastrukture i usluga u zajednici., pridonijeti socijalnoj revitalizaciji područja Općine.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Izrada projektno-tehničke dokumentacije, ishođenje važećih akata nadležnih tijela kojima se dopušta izvođenje planiranih aktivnosti • Ulaganja u rekonstrukciju, adaptaciju, obnovu, izgradnju i nadogradnju centara okupljanja u zajednici (domovi kulture, društveni domovi, vatrogasni domovi), kao i u rekonstrukciju i/ili prenamjenu postojećih objekata zgrada javne namjene
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak

OČEKIVANI REZULTATI:	Stvoreni novi sadržaji za provođenje slobodnog vremena, organiziranje događanja, okupljanje u zajednici i rad udruga, povećana razina kvalitete usluga u zajednici i kvalitete društvene infrastrukture, poboljšana kvaliteta života stanovnika Općine.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj izgrađenih/rekonstruiranih/opremljenih društvenih objekata • Visina ostvarenih bespovratnih potpora za izgradnju i uređenje društvene infrastrukture
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

STRATEŠKI CILJ 3: ODRŽAVANJE I POBOLJŠAVANJE SVEUKUPNE KAKVOĆE ŽIVOTA STANOVNIKA OPĆINE

PRIORITET 3.1.	Razvoj zdravstvene i socijalne infrastrukture i usluga
MJERA 3.1.1.	Razvoj mreže socijalnih usluga u zajednici, uključujući izgradnju doma za starije osobe
CILJ MJERE:	Unaprijediti postojeće i razviti nove socijalne usluge, što više približiti socijalne usluge korisnicima.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Primjena i razvoj izvaninstitucionalnih programa za socijalno ugrožene skupine (pomoć u kući, njega u kući, patronaža i sl.) • Topli obrok – lanac pomoći starijima i nemoćnima • Razvoj novih projekata i programa u suradnji s Centrom za socijalnu skrb • Procjena mogućnosti razvoja smještajnih kapaciteta za starije i nemoćne • Osigurati transparentnost sustava za praćenje korisnika socijalne skrbi • Osigurati povećanje sigurnosti i samostalnosti starijih i invalidnih osoba • Priprema projekta i apliciranje na natječaje za dodjelu bespovratnih sredstava iz domene socijalne politike
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, Centar za socijalnu skrb, Osječko-baranjska županija
OČEKIVANI REZULTATI:	Unaprijeđen sustav socijalne zaštite, stvoreni bolji uvjeti za život starijima i nemoćnima, obiteljima i mladima, te osobama s teškoćama u razvoju i invaliditetom.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih izvaninstitucionalnih programa i aktivnosti kojima se doprinosi povećanju kvalitete socijalnih usluga u Općini • Izgrađeni smještajni kapaciteti za skrb o starima i nemoćnima • Broj novih projekata u domeni socijalne politike • Visina ostvarenih potpora iz EU fondova i nacionalnih programa namijenjenih povećanju kvalitete života socijalno ugroženih skupina
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 3.1.	Razvoj zdravstvene i socijalne infrastrukture i usluga
MJERA 3.1.2.	Poticanje socijalne odgovornosti prema socijalno isključenom stanovništvu
CILJ MJERE:	Olakšati integraciju socijalno isključenih skupina stanovništva u zajednicu.

AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Informiranje i educiranje lokalnog stanovništva o važnosti društvene uključenosti osoba u nepovoljnom položaju ▪ Razvoj programa socijalne uključenosti za ranjive skupine stanovništva ▪ Poticanje razvoja izvaninstitucionalnih oblika socijalne/zdravstvene skrbi i usluga • Osnaživanje socijalnih i drugih vještina osoba u nepovoljnom položaju i socijalno osjetljivih skupina • Poboljšanje pristupa osoba s invaliditetom društvenim uslugama
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, udruge
OČEKIVANI REZULTATI:	Razvoj novih aktivnosti i programa koji će ojačati socijalnu uključenost i integraciju socijalno osjetljivih skupina, odnosno smanjenje i preveniranje socijalne isključenosti istih.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih edukacija o važnosti društvene uključenosti osoba u nepovoljnom položaju • Broj razvijenih programa socijalne uključenosti za ranjive skupine stanovništva • Poboljšan pristup osoba s invaliditetom društvenim uslugama
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 3.1.	Razvoj zdravstvene i socijalne infrastrukture i usluga
MJERA 3.1.3.	Unaprjeđenje mreže dostupnosti i kvalitete zdravstvenih usluga u zajednici
CILJ MJERE:	Unaprjeđenje mreže zdravstvenih usluga na području Općine s ciljem poboljšanja zdravstvenog stanja i kvalitete života lokalnog stanovništva.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Podizanje kvalitete zdravstvene usluge • Adaptacija zdravstvenih ustanova • Poticanje programa preventivne zdravstvene zaštite • Podizanje svijest javnosti o zdravom načinu života • Obnavljanje zastarjele i nabava nove opreme u skladu sa propisanim standardom
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, udruge, ustanove
OČEKIVANI REZULTATI:	Stvoreni uvjeti za razvoj postojećih i poticanje novih programa preventivne zdravstvene zaštite, povećana svijest građana o značenju prevencije i zdravom načinu života, ojačani kapaciteti civilnog društva potrebni za rad i uključivanje u sve segmente društva radi podizanja svijesti o važnosti djelovanja u okviru lokalne zajednice, a radi podizanja kvalitete života kroz ostvarenja potreba zajednice u području preventivne zdravstvene zaštite i zdravog načina života. Adaptirane zdravstvene ustanove i nabavljena nova oprema.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih i obnovljenih objekata u zdravstvu • Broj razvijenih programa preventivne zdravstvene zaštite • Količina nove opreme u zdravstvenim ustanovama koja je primjerena propisanom standardu
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 3.2.	Razvoj aktivne društvene zajednice i socijalne uključenosti stanovništva
MJERA 3.2.1.	Izgradnja kapaciteta OCD-a i promocija cjeloživotnog učenja
CILJ MJERE:	Poticanje i unapređenje razvoja civilnog društva, jačanje kapaciteta organizacija za učinkovit dijalog i partnerstvo, jačanje profesionalne infrastrukture (ljudskih i financijskih resursa). Stvaranje i jačanje koncepta cjeloživotnog učenja koji promovira postupnu preobrazbu u zajednicu novih znanja, zadovoljnih pojedinaca, a time i društva utemeljenog na neprestanom stvaranju, obnavljanju i primjeni novih znanja, vještina i stavova.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Stvaranje uvjeta za nastavak školovanja svih dobnih skupina - osiguravanje uvjeta za razvoj cjeloživotnog učenja • Razvoj projekata cjeloživotnog učenja za civilno društvo, poduzetnike i marginalizirane skupine • Informiranje o dostupnim programima cjeloživotnog učenja te podizanje svijesti i stvaranje pozitivnog stava prema učenju • Organiziranje radionica i edukacija iz područja informatike, kulture i sl. za osobe treće životne dobi • Poticanje aktivnosti prekvalifikacije i dokvalifikacije • Provođenje programa edukacije volontera u OCD-ima i javnim ustanovama • Unaprjeđenje kapaciteta OCD-a za provođenje projekata, posebno onih financiranih iz EU sredstava • Podrška izgradnji materijalnih i ljudskih kapaciteta OCD-a • Informiranje/educiranje članova udruga o mogućnostima korištenja vanjskih izvora financiranja • Poticanje volonterstva i učlanjivanja stanovnika u udruge
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, udruge
OČEKIVANI REZULTATI:	Stečena nova znanja, vještine i kvalifikacije svih skupina stanovnika, kontinuiran osobni razvoj stanovništva svih dobnih skupina i profesija, povećane mogućnosti zapošljavanja stanovnika. Razvijeno i dugoročno održivo civilno društvo na području općine Jagodnjak.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj korisnika programa cjeloživotnog učenja • Broj organiziranih tečajeva, edukacija za stjecanje novih znanja, vještina i kompetencija • Broj radionica/edukacija namijenjenih jačanju kapaciteta organizacija civilnog društva • Broj novih članova udruga • Broj projekata udruga i iznos ostvarenih bespovratnih potpora
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 3.2.	Razvoj aktivne društvene zajednice i socijalne uključenosti stanovništva
MJERA 3.2.2.	Jačanje OCD-a u pružanju usluga od općeg interesa i poticanje suradnje sa srodnim civilnim organizacijama

CILJ MJERE:	Povećati učinkovitost i unaprijediti sposobnosti OCD-a za pružanje usluga od općeg interesa te jačati partnerstva i suradnju civilnog društva s ostalim dionicima koji djeluju u području pružanja usluga od općeg interesa. Stvoriti uvjete za provođenje kvalitetnih programa u suradnji s drugim organizacijama civilnog društva koji su od posebnog značaja za lokalnu zajednicu i lokalnu samoupravu.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Jačanje dijaloga i osnaživanje suradnje lokalne vlasti i organizacija civilnog društva • Organizacija radionica/edukacija namijenjenih udrugama s područja Općine s ciljem poticanja i razvoja novih inicijativa i aktivnosti koje će doprinijeti gospodarskom, obrazovnom, društvenom, socijalnom i ekološkom napretku lokalne zajednice • Poticanje suradnje sa srodnim civilnim organizacijama u RH i inozemstvu na projektima i razmjeni know-how iskustava • Zajedničko osmišljavanje i provođenje zabavnih, kulturnih i sportskih manifestacija • Zajedničko provođenje socijalnih programa udruga
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, udruge
OČEKIVANI REZULTATI:	Ostvarena suradnja organizacija civilnog društva na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini s ciljem razmjene iskustava, znanja i pružanja pomoći u provedbi aktivnosti udruga, ojačani kapaciteti udruga, razvijeni novi programi/projekti i aktivnosti udruga.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj novih inicijativa/projekata/programa organizacija civilnog društva od interesa za opće dobro • Broj zajedničkih projekata i programa • Broj udruga koje su uspostavile suradnju s drugim organizacijama civilnog društva
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 3.2.	Razvoj aktivne društvene zajednice i socijalne uključenosti stanovništva
MJERA 3.2.3.	Jačanje kompetencija i povećanje poslovnih mogućnosti za osobe u nepovoljnom položaju
CILJ MJERE:	Unaprijediti mogućnosti zapošljavanja osoba u nepovoljnom položaju, stvoriti uvjete za podizanje kvalitete života socijalno osjetljivih skupina.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija radionica za stjecanje novih, specifičnih znanja i vještina u suradnji s Hrvatskim zavodom za zapošljavanje • Priprema i provedba projekata usmjerenih na povećanje mogućnosti zapošljavanja socijalno osjetljivih skupina • Poticanje aktivnosti prekvalifikacije i dokvalifikacije
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak
OČEKIVANI REZULTATI:	Porast stope zaposlenosti osoba u nepovoljnom položaju, povećane mogućnosti zapošljavanja istih te stečena nova znanja i vještine osoba u nepovoljnom položaju.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Stopa zaposlenosti osoba u nepovoljnom položaju • Broj održanih radionica i edukacija • Broj projekata apliciranih na nacionalne i EU fondove i programe

RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.
PRIORITET 3.3.	Jačanje i razvoj lokalne samouprave
MJERA 3.3.1.	Unaprjeđenje partnerstva i suradnje lokalne samouprave
CILJ MJERE:	Uspješni razvoj područja općine Jagodnjak kroz unapređivanje suradnje Općine s javnim, privatnim i neprofitnim sektorom te Osječko-baranjskom županijom i jedinicama lokalne samouprave u okruženju s ciljem zajedničkog rješavanja svih razvojnih ograničenja.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Uspostava trajnih partnerskih odnosa i suradnje s Osječko-baranjskom županijom i jedinicama lokalne samouprave u okruženju kroz zajedničko sudjelovanje u pripremi i realizaciji strateških razvojnih projekata i programa od zajedničkog interesa • Razvoj partnerskih odnosa s privatnim, javnim i neprofitnim sektorom • Stvaranje suradnje i prijateljstva s drugim općinama u RH i inozemstvu u svrhu promicanja suradnje među pojedincima, organizacijama i udrugama kroz raznovrsne susrete i suradnju kako bi doprinijeli razvoju i napretku općina
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak
OČEKIVANI REZULTATI:	Uspostavljeni trajni partnerski odnosi i suradnja s neprofitnim i gospodarskim sektorom, institucijama, Županijom te drugim lokalnim samoupravama.
INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj zajedničkih projekata/programa u suradnji s udrugama, poslovnim subjektima, institucijama i Županijom • Broj potpisanih sporazuma/povelja o prijateljstvu s drugim općinama
RAZDOBLJE PROVEDBE:	2021.-2027.

PRIORITET 3.3.	Jačanje i razvoj lokalne samouprave
MJERA 3.3.2.	Razvoj ljudskih resursa kroz unaprjeđenje digitalnih kompetencija
CILJ MJERE:	Promoviranje cjeloživotnog učenja te posebno jačanja kompetencija i kapaciteta ljudskih resursa javne uprave, posebno u cilju učinkovite pripreme i provedbe projekata.
AKTIVNOSTI:	<ul style="list-style-type: none"> • Procjena potreba izobrazbe/educiranja djelatnika JLS temeljene na objektivnoj procjeni područja u kojima zaposlenici mogu i trebaju poboljšati svoje kompetencije • Sudjelovanje u programima i edukacijama za poboljšanje stručnih kompetencija službenika • Unaprjeđenje aktivnosti vidljivosti provedbe projekata u zajednici • Edukacija službenika za pripremu i upravljanje EU projektima
NOSITELJ:	Općina Jagodnjak, Osječko-baranjska županija
OČEKIVANI REZULTATI:	Učinkovita, transparentna, profesionalna, stanovnicima orijentirana lokalna samouprava prilagođena zahtjevima suvremenog društva koja pridonosi razvoju boljeg standarda svih stanovnika Općine.

INDIKATORI:	<ul style="list-style-type: none"> • Broj provedenih edukacija i programa izobrazbe za službenike JLS • Broj pripremljenih/provedenih projekata • Bolja vidljivost aktivnosti i transparentnost lokalne samouprave
RAZDOBLJE	2021.-2027.
PROVEDBE:	

13. INSTITUCIONALNI OKVIR I STRUKTURA UPRAVLJANJA PROVEDBOM STRATEGIJE

Institucionalni okvir sadrži kratak popis svih uključenih dionika, opis njihovih uloga i odgovornost vezano za provedbu, praćenje i izvještavanje o provedbi Strateškog programa kao i način njihove komunikacije i koordinacije.

Razvoj Općine Jagodnjak je proces koji zahtjeva koordiniranost institucija u procesu provedbe Strateškog programa razvoja Općine Jagodnjak do 2027. godine. Lokalne institucije moraju biti dobro organizirane kako bi uspjele identificirati i mobilizirati resurse te u suradnji s različitim tijelima državne i regionalne uprave te civilnim i privatnim sektorom izvršiti strateški plan razvoja. Smjer razvoja prema ostvarenju vizije zahtjeva ne samo suradnju dionika u provedbi, nego i stručnost u provedbi i nadzoru provedbe predviđenih projekata.

Općinsko vijeće kao predstavničko tijelo usvaja Strateški program, redovito temeljem izvješća prati njenu provedbu i po potrebi predlaže izmjene ili dopune. Za provedbu Strateškog programa razvoja obično su potrebne izmjene i dopune prostornih dokumenata ili alokacije proračunskih sredstava koje usvaja Općinsko vijeće. **Uloga načelnika** ogleda se u imenovanju članova Radne skupine koja je zadužena za provedbu Strateškog programa, donošenju potrebnih odluka, redovnom praćenju ostvarenja razvojnih mjera i izvještavanju Općinskog vijeća o provedbi projekata i programa.

Radna skupina sastavljena je od zaposlenika lokalne samouprave i vanjskih suradnika i dionika razvoja te joj je uloga savjetodavna i operativna. Radna skupina zadužena je, na operativnoj razini, za organizaciju i koordinaciju svih aktivnosti između dionika u procesu izrade Strateškog programa, za formiranje strukture Strateškog programa tijekom svih faza njegove izrade (analiza stanja, definiranje ciljeva, prioriteta, mjera, provedbenih aktivnosti te pokazatelja rezultata), te nakon provedene javne rasprave za izradu konačnog prijedloga Strateškog programa razvoja Općine Jagodnjak uz stručnu podršku ovlaštenog izrađivača.

Radna skupina, uz podršku tijela **javnog sektora** regionalne i nacionalne razine, omogućit će razvoj Općine prema jačanju civilnog i privatnog sektora. **Civilni sektor** na području Općine Jagodnjak čine udruge različitih područja interesa. organizacije civilnog društva imaju posebno značajnu ulogu u područjima zaštite prirodne i kulturne baštine te razvoja ljudskih resursa. OCD ujedno mogu aktivno utjecati na dotok dodatnih sredstava iz nacionalnih i EU fondova za financiranje inicijativa koje ne pokrivaju ostali dionici u regionalnom razvoju. Uloga OCD-a, razvoj participacijskih procesa kao i partnerskih odnosa s javnim i gospodarskim sektorom, jedna su od ključnih razvojnih smjernica za sljedeće razdoblje.

Uz civilni se sektor ističe i **privatni**, koji je glavni nositelj gospodarskog razvoja kako na nacionalnoj, tako i na lokalnoj razini. Privatni je sektor pokretač poduzetništva, samim time i

razvoja i unaprjeđenja društva. U konačnici, razvoj civilnog i privatnog sektora dovest će do održivog razvoja zajednice i tako dovesti do realizacije vizije Općine.

Shematski prikaz strukture ključnih dionika Strateškog programa:

14. FINANCIJSKI OKVIR

Provedivost Strateškog programa do kraja 2027., uz radne timove i ljudske potencijale, najviše će ovisiti o osiguranju financijskih sredstva potrebnih za provedbu mjera. Pribavljanje financijskih sredstava kao i održavanje dugoročnih izvora financiranja za lokalnu strategiju značajan je izazov za lokalnu samoupravu, ali i sve dionike razvoja Općine. Glavni izvori financiranja provedbe Strateškog programa razvoja Općine Jagodnjak 2021.-2027. godine su:

- ✓ Državni proračun
- ✓ Krediti poslovnih banaka
- ✓ Bespovratna sredstva namijenjena financiranju socio – ekonomskog razvoja
- ✓ Sredstva gospodarskih subjekata
- ✓ Sredstava Osječko-baranjske županije
- ✓ Sredstva iz EU fondova i programa

Projekte definirane ovim strateškim dokumentom moguće je financirati kroz niz različitih programa na nacionalnoj i regionalnoj razini čiji nositelji su:

- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU,
- Ministarstvo poljoprivrede,
- Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

- Ministarstvo turizma i sporta
- Ministarstvo kulture i medija,
- Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike,
- Ministarstvo prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine,
- Ministarstvo znanosti i obrazovanja,
- Ministarstvo vanjskih i europskih poslova,
- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture,
- Ministarstvo unutarnjih poslova,
- Ministarstvo zdravstva,
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- Ured za udruge Republike Hrvatske,
- Hrvatske vode,
- Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (HAMAG-BICRO),
- Hrvatska turistička zajednica,
- Osječko-baranjska županija,
- Zaklade i donatori.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju, strukturni i investicijski fondovi postali su dostupni i Općini Jagodnjak, a pregled najznačajnijih fondova nalazi se u nastavku:

Kohezijski fond (CF)

KF je namijenjen državama članicama čija je vrijednost BND-a po stanovniku manja od 90 % prosjeka EU-a. KF doprinosi općem cilju jačanja ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije EU-a. Fokus kohezijske politike EU-a u razdoblju 2021.-2027. ostaje održiva gospodarska konkurentnost kroz istraživanje i inovacije, digitalnu tranziciju, ciljeve Europskog zelenog sporazuma, kao i promicanje europskog stupa socijalnih prava. Novo zakonodavstvo pojačava podršku pripremljenosti zdravstvenih sustava i osigurava bolje iskorištavanje potencijala kulture i turizma. Istodobno, pruža potporu radnicima i mjerama za rješavanje problema nezaposlenosti mladih i siromaštva djece.

Sredstvima KF-a financiraju se aktivnosti vezane uz:

- promicanje mjera energetske učinkovitosti i obnovljive energije;
- projekti iz zaštite okoliša i prometne infrastrukture;
- razvoj pametnih energetskih sustava;
- promicanje prilagodbe na klimatske promjene, sprečavanja rizika i otpornost na katastrofe;
- promicanje održivog upravljanja vodama;
- jačanje biološke raznolikosti, zelena infrastruktura u urbanim sredinama, okoliš i smanjenje zagađenja

Korisnici: uglavnom tijela javne vlasti, ali i poslovni sektor (kroz sudjelovanje u postupcima javne nabave za isporuku dobara usluga i obavljanje radova kao što su različite studije, građevinski radovi i slično).

Europski socijalni fond plus (ESF+)

ESF+ predstavlja glavni instrument EU-a za ulaganje u ljude i provedbu europskog stupa socijalnih prava. U financijskoj perspektivi 2021. – 2027. ESF+ rezultat je spajanja postojećeg Europskog socijalnog fonda (ESF), Inicijative za zapošljavanje mladih (YEI), Fonda za

europsku pomoć najugroženijima (FEAD), Programa zapošljavanja i socijalnih inovacija (EaSI) i zdravstvenog programa EU.

ESF+ podupire politike i prioritete kojima je cilj:

- Poboljšavanje mogućnosti zapošljavanja;
- Promicanje zapošljavanja i socijalne uključenosti mladih;
- Podizanje životnog standarda kroz pomaganje pri dobivanju posla ili boljeg posla;
- Ulaganja u ljudske resurse i poboljšanje pristupu tržišta rada;
- Osnajivanje najugroženijih i nezaposlenih;
- Integriranje ljudi u nepovoljnom položaju u društvo i osiguravanje pravednijih životnih prilika za sve

Korisnici: javna uprava, udruženja radnika i poslodavaca, nevladine organizacije, dobrotvorne ustanove i tvrtke.

Europski fond za regionalni razvoj (ERDF)

Cilj je EFRR-a, kao i KF-a, jačanje ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije otklanjanjem glavnih regionalnih neravnoteža EU-a. Namijenjen je pomoći pri otklanjanju glavnih regionalnih neravnoteženosti u EU-u i doprinosi smanjivanju razlika između razina razvijenosti različitih regija te smanjivanju zaostalosti regija u najnepovoljnijem položaju. EFRR posebnu pozornost poklanja regijama koje su izložene ozbiljnim i trajnim prirodnim ili demografskim poteškoćama. U novom proračunskom razdoblju 2021. – 2027. ciljevi EFRR-a ostaju i dalje usmjereni na inovacije, digitalizaciju, MSP-ove, energetska učinkovitost, zaštitu okoliša, korištenje obnovljivih izvora energije, razvoj prometne i energetske infrastrukture te poticanje integriranog društvenog i ekonomskog razvoja.

Iz fonda se mogu financirati aktivnosti vezane uz:

- Jačanje kapaciteta malih i srednjih poduzetnika (MSP)
- Ulaganja u proizvodne kapacitete poduzeća koja nisu MSP-ovi ako uključuju suradnju s MSP-ovima u istraživačkim i inovacijskim aktivnostima
- Ulaganja u otvaranje novih radnih mjesta;
- Aktivnosti osposobljavanja, cjeloživotnog učenja i obrazovanja
- Ulaganja u pristup uslugama;
- Ulaganja u projekte s niskom razinom ugljika;
- Projekti vezani uz istraživanje i inovacije i prometnu infrastrukturu;
- Aktivnosti povezane s izradom/razvojem i nabavom informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT), s izradom studija, aktivnosti povezivanja i umrežavanja s ciljem stvaranja klastera i povećanja konkurentnosti

Korisnici: istraživački centri, JLP(R)S, škole, trening centri, državna uprava, MSP-ovi, sveučilišta, udruge, ministarstvima i ostala tijelima državne uprave, volonterske organizacije, strana poduzeća sa sjedištem u regiji koja je pokrivena relevantnim operativnim programom mogu se također prijaviti pod uvjetom da zadovoljavaju europska pravila javne nabave.

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EARDF)

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj ima za cilj jačanje europske politike ruralnog razvoja. Namjena mu je također poboljšavanje upravljanja i kontrole nad politikom ruralnog razvoja; ulaganje u uspostavu ekološke i teritorijalne ravnoteže, zaštitu klimatskih uvjeta i uvođenje inovacija u poljoprivredni sektor.

Iz fonda se mogu financirati aktivnosti vezane uz:

- Ulaganja u infrastrukturu poljoprivrednog sektora, jačanje konkurentnosti;
- Konkurentnost poljoprivrede i šumarstva;
- Projekti koji se bave gospodarskim razvojem u ruralnim područjima;
- Proizvodnja visokokvalitetne hrane;
- Potpora prihodima poljoprivrednika i tržišne mjere;
- Pametni rast poljoprivrednih tehnologija i zeleno gospodarstvo s niskim razinama ugljika

Korisnici: poljoprivredni gospodarski subjekti, poljoprivredne organizacije, udruge i sindikati, udruge za zaštitu okoliša, organizacije koje pružaju usluge u kulturi zajednice, uključujući medije, udruge žena, poljoprivrednici, šumari i mladi.

Ostali prisutni programi su:

Obzor Europa

Program Obzor Europa nastavak je programa Obzor 2020., glavnog programa EU-a za potporu istraživanju i inovacijama. U novoj perspektivi program je financijski ojačan radi potpore ključnim istraživanjima u području zdravlja, otpornosti te zelene i digitalne tranzicije. Opći je cilj programa potaknuti konkurentnost EU-a ulaganjem u njene znanstvene i tehnološke temelje.

InvestEU

U okviru novog VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. program InvestEU uspostavljen je kao jedinstveni instrument EU-a za potporu ulaganjima u državama članicama i nastavak je Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) iz tekućeg razdoblja 2014. – 2020. Cilj je novog Programa potaknuti konkurentnost gospodarstva EU-a, održivi rast, socijalnu otpornost, uključivost i integraciju tržišta kapitala u EU-u, posebice poboljšanjem pristupa i povećanjem mogućnosti financiranja za MSP-ove.

Erasmus+

Erasmus+ je program EU-a usmjeren jačanju znanja i vještina te zapošljivosti europskih građana, kao i unapređenju obrazovanja, osposobljavanja te rada u području mladih i sporta. Riječ je o najvećem programu EU-a za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport, u okviru kojega je više od devet milijuna ljudi dobilo priliku studirati, osposobljavati se, volontirati i steći radno iskustvo u inozemstvu otkako je pokrenut 1987.

U novom proračunskom razdoblju Erasmus+ će i dalje obuhvaćati škole, strukovno obrazovanje i osposobljavanje, visoko obrazovanje, obrazovanje odraslih, sport i mlade te će se usmjeriti na ostvarenje dvaju glavnih ciljeva: stvaranje europskog područja obrazovanja do 2025. i osnaživanje mladih i promicanje europskog identiteta politikom povezanom s mladima, obrazovanjem i kulturom.

Program jedinstvenog tržišta

Europska komisija je za sljedeći sedmogodišnji proračun EU-a predložila novi Program jedinstvenog tržišta namijenjen potrošačima i MSP-ovima u EU-u s ciljem korištenja prilika koje pruža funkcionalno jedinstveno tržište. Novi krovni program objedinit će aktivnosti u okviru nekoliko manjih postojećih instrumenata i proračunskih linija koje se odnose na pet područja: zdravlje i dobrobit životinja; konkurentnost MSP-ova (gdje pripada postojeći Program COSME); jačanje unutarnjeg tržišta; europsku statistiku; te zaštitu tu potrošača i sigurnost proizvoda. Najveća važnost u novom razdoblju pridat će se prvim dvama područjima, na koje će biti izdvojeno preko 60 % ukupnih sredstava Programa.

Novi Program otvoren je za nove, postojeće i buduće MSP-ove, kojima se pruža potpora pri osnivanju poduzeća, odnosno pristup financijskim sredstvima potrebnima za početak te razvoj i rast poslovanja. Osim MSP-ova, korisnici Programa mogu biti i nacionalna tijela, JLP(R)S te neprofitne udruge. Potpora u okviru Programa uglavnom će se davati u obliku bespovratnih sredstava i bit će moguće financirati do 100% prihvatljivih troškova. Potpora iz Programa moći će se zatražiti i za aktivnosti za koje je već dobivena potpora iz nekog drugog programa EU-a, pod uvjetom da se njome ne pokrivaju isto troškovi.

LIFE (program za zaštitu okoliša i klimatske akcije)

Svrha ovog programa je zaštita okoliša i očuvanje prirode. Bespovratna sredstva za financiranje projekata ostati će glavi način financiranja, zatim financiranje studija, konferencija i ostalog. To je jedini financijski instrument Europske komisije isključivo posvećen zaštiti okoliša i prirode čiji je cilj doprinijeti razvoju i provedbi politike zaštite okoliša Europske unije.

15. USKLAĐENOST STRATEŠKOG PROGRAMA S VAŽNIM NACIONALNIM, REGIONALNIM I LOKALNIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA

U procesu izrade Strateškog programa razvoja Općine Jagodnjak za razdoblje 2021.-2027., uzeti su u obzir temeljni dokumenti na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Imajući u vidu relevantnost pojedinih dokumenata posebno se mogu izdvojiti:

Strateški dokumenti na razini Republike Hrvatske:

- Nacrt Nacionalne razvojne strategije do 2030.
- Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine
- Strategija regionalnog razvoja RH 2011-2013. godine
- Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013.-2020.
- Strategija razvoja klastera u Republici Hrvatskoj 2011.-2020.
- Strategija ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2008-2013.
- Strategija energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2020.
- Strategija prometnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje od 2014. do 2030. godine
- Strategija očuvanja, zaštite, i održivog gospodarskog korištenja kulturne baštine Republike Hrvatske za razdoblje 2011.-2015.

- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije
- Nacionalna strategija stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva od 2012. do 2016. godine
- Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.
- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.
- Program ruralnog razvoja 2014.-2020.

Strateški dokumenti na regionalnoj razini:

- Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije do 2020. godine
- Strategija razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2015.-2020.
- Plan gospodarenja otpadom za Osječko-baranjsku županiju
- Akcijski plan energetske učinkovitosti Osječko-baranjske županije
- Prostorni plan Osječko-baranjske županije

Dokumenti na lokalnoj razini:

- Prostorni plan uređenja Općine Jagodnjak
- Plan gospodarenja otpadom Općine Jagodnjak 2017.-2022.

16. ZAKLJUČAK

Strateški program razvoja Općine Jagodnjak za razdoblje 2021.-2027. izrađen je uz izuzetnu podršku i suradnju lokalne samouprave i radnog tima u kojem su zastupljeni svi predstavnici najšireg kruga zainteresiranih stanovnika, neprofitnih organizacija, javnih i poslovnih subjekata Općine Jagodnjak. U mjeri u kojoj je to moguće, Strateški program nastoji biti razumljiv i jednostavan dokument za sve stanovnike te primjenjiv dokument u osmišljavanju razvoja.

Tijekom izrade Programa postignuta je razina svijesti o razvojnim potrebama i ograničenjima s kojima je Općina suočena. Detektirani su ključni razvojni pravci te je uspostavljena komunikacija između svih dionika javnog, privatnog i civilnog sektora što u budućnosti treba poslužiti kao „infrastruktura“ za provedbu definirane razvojne politike općine.

Osigurati višu kvalitetu života za sve stanovnike Općine znači unaprijediti društveni život i infrastrukturu, ostvariti rast i razvoj gospodarskih aktivnosti, stvoriti radna mjesta, očuvati okoliš, odnosno rasti prema načelima održivog razvoja. Za ostvarenje Strateškog programa potrebno je kontinuirano i fokusirano raditi na stvaranju pozitivnog okruženja, koje će zasigurno rezultirati smanjenjem emigracija, nezaposlenosti te stvaranjem pozitivne razvojne perspektive.

Najveći izazov pred općinskim vodstvom i svim dionicima razvoja predstavlja zajedničko ostvarenje zacrtanih ciljeva razvoja u što većoj mjeri, kao i planiranje i povlačenje sredstava iz nacionalnih i EU programa za financiranje ključnih projekata.

Jagodnjak je općina ugodna za život koja svoj razvoj bazira na osiguranju uvjeta za kvalitetan život na prostoru Općine, očuvanim tradicijskim običajima, ekološki očuvanom krajoliku, razvijenom poduzetničkom duhu te gospodarski i turistički razvijenom i prepoznatljivom odredištu, sa socijalno osjetljivom i aktivnom zajednicom.
